

**Onderzoek
naar de registratie van
aangereden gekwetst grofwild**

Rapport 2022

Colofon

Opdracht

Bestek nr. ANB-AB-2021-220 'Onderzoek naar de registratie van aangereden gekwetst grofwild'

Opdrachtgever

Beleidsdomein Omgeving
Agentschap voor Natuur en Bos
Havenlaan 88 bus 75
1000 Brussel

In samenwerking met: INBO (Instituut Natuur- en Bosonderzoek)

Opdrachthouder

CK-eco BV
Leterweg 30
3740 Bilzen

T: +32 (0)496 70 80 97

E-mail: info@ck-eco.be

www.ck-eco.be

BTW: BE0752.819.374

Auteur

Elien Kerkhofs

Onderzoek naar de registratie van aangereden gekwetst grofwild

Inhoud

Inleiding	3
Methodologie	5
Resultaten	7
Feedback instanties	7
Gemeenten provincie Limburg	7
Politiezones en brandweerzones	11
WBE's (wildbeheereenheden)	20
Verzekeringsmaatschappijen	29
Overige instanties/databronnen	30
Overzicht instanties	37
Tabel	37
Kaart	45
Samenvatting overzicht in cijfers	49
Knelpunten en suggesties e-loket	50
Toekomst	51
Ontwikkelingen	51
Opportunities	51
Bijlagen	53
Bijlage 1: Checklist INBO vereiste en optionele gegevens	53
Bijlage 2: E-loket 'Meldpunt schade': korte handleiding	54

Inleiding

In Vlaanderen worden dieren dagelijks het slachtoffer van verkeersongevallen. Momenteel is er echter geen duidelijke procedure voor de afhandeling na een melding van dergelijk ongeval. De data zitten her en der verspreid bij verschillende instanties. Vaak worden de data in een eigen databank bijgehouden of zelfs helemaal niet. Er wordt verder ook weinig met de data gedaan. Er lopen momenteel wel enkele initiatieven voor de meldingen van verkeersongevallen met dieren. Een eerste is het project 'Dieren onder de wielen' van Natuurpunt in samenwerking met de Vlaamse overheid. Natuurpunt ontwikkelde een app en een website (waarnemingen.be of dierenonderdewielen.be) waar iedereen dierlijke verkeersslachtoffers kan melden. Hier ziet men een grote ondervertegenwoordiging van de grote zoogdieren. Men moet vaststellen dat aanrijdingen met grote wilde zoogdieren zoals everzwijnen, reeën en herten niet of zelden gemeld worden. Daarnaast heeft de Limburgse Jagersvereniging de app 'Wilder' ontwikkeld waarin ook al het valwild gemeld kan worden. Valwild zijn alle dieren die in de vrije natuur leven en die sterven door een ongeval, verdrinking, stroperij, sterven aan verwondingen of op een natuurlijke wijze sterven (ouderdom, ziekte, ...).

Vanuit de Vlaamse Overheid (Agentschap Natuur & Bos) werd het e-loket 'Meldpunt schade' ontwikkeld voor meldingen van verkeersongevallen of schade waarbij wild betrokken is. Men heeft echter moeten vaststellen dat ook hier weinig gegevens met betrekking tot verkeersongevallen met grofwild (ree, everzwijn, edelhert, damhert) in terechtkomen.

De data rond verkeersongevallen met wild worden verzameld door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) waar ze verder verwerkt en geanalyseerd worden. De data komen via verschillende kanalen (e-loket, dieren onder de wielen, Wilder,...) en in verschillende formaten bij INBO toe waardoor de verwerking van de data tot op heden niet optimaal kan gebeuren. Met dit onderzoek trachten we de historische data uit de verschillende databronnen te centraliseren en te standaardiseren. Zo proberen we een beeld te schetsen van de ongevallen met wild die de laatste jaren gebeurd zijn en waarvan de data in verschillende verspreide databanken opgeslagen waren.

Het ultieme doel is om analyses (door INBO) mogelijk te maken en op die manier risicogebieden te detecteren, knelpunten weg te werken (ontsnippering) en preventieve maatregelen te nemen. Door het gebrek aan data tot op heden, het ontbreken van essentiële data in de huidige dataverzameling of een niet-gestandaardiseerde data-overdracht, kunnen er weinig tot geen conclusies getrokken worden met betrekking tot zwarte punten. De zwarte punten in het verkeer, waar er vaak dieren aangereden worden, zijn meestal gekend bij de lokale instanties. Maar wanneer deze zwarte punten niet bewezen of gestaafd kunnen worden aan de hand van harde data, heeft men geen basis om maatregelen te nemen. Hierdoor is het zeer belangrijk te weten waar de data momenteel beschikbaar zijn en hoe ze in de toekomst wel via de juiste kanalen bij INBO en ANB terecht kunnen komen.

De everzwijnpopulatie in Limburg blijft groeien en hun leefgebieden blijven uitbreiden, waardoor verwacht kan worden dat ze steeds meer bij ongevallen betrokken gaan zijn. Met een gewicht van een volwassen dier tussen 50 en 150 kg kan men zich voorstellen dat de impact bij een aanrijding vrij groot zal zijn en dat er wellicht meer gewonden zullen vallen dan bij aanrijdingen met reeën, vossen of andere lichtere dieren. Om de veiligheid van mens en dier te garanderen is het dus van groot belang dat deze ongevallen tot een minimum beperkt worden. Dit kan enkel wanneer er voldoende informatie over deze ongevallen verzameld en beschikbaar gesteld wordt. Op die manier kunnen maatregelen genomen worden op plaatsen waar er zich problemen voordoen.

De gegevens worden verwerkt door INBO en kunnen geraadpleegd worden op de website: <https://faunabeheer.inbo.be/> onder het tabblad (balk bovenaan) 'Wildschade'.

INBO leverde een checklist aan bij het begin van het onderzoek om de gegevens die de instanties momenteel verzamelen hieraan te kunnen toetsen. Op basis van deze checklist werd feedback gegeven aan de instantie over welke data bijgehouden dienen te worden en welke ontbreken in hun huidige datasysteem. De checklist bevat enerzijds de basis gegevens over het ongeval, dit zijn de gegevens die vereist zijn om het ongeval te kunnen verwerken in de databank. Deze gegevens zijn: datum ongeval, locatie ongeval, soort schade en soort dier, type ongeval (met gewonden, stoffelijke schade...), aantal gewonden, aantal doden. Anderzijds bevat de lijst ook optionele gegevens zijnde: opmerkingen, locatietype, nauwkeurigheid van de locatie... De gedetailleerde checklist kan teruggevonden worden in Bijlage 1.

Alle data die ingegeven worden in het e-loket 'Meldpunt schade' (van Agentschap Natuur & Bos) komen rechtstreeks in het juiste formaat bij INBO terecht. Een kleine opmerking hierbij is dat men op het e-loket moet inloggen via een sterke authenticatie (eid, itsme...). Dit is voor verschillende gebruikers een te grote drempel. De persoonsgegevens worden niet verder gebruikt of doorgegeven aan het INBO. Een kleine handleiding voor het gebruik van het e-loket kan teruggevonden worden in Bijlage 2.

De doelstellingen van het onderzoek zijn:

- Onderzoeken en in kaart brengen bij welke instanties (politie, overheden, natuurverenigingen, dierenopvangcentra, jachtsector, verzekeringssector, ...) in Vlaanderen de meldingen van verkeersongevallen binnenkomen en welke databanken er bij die instanties bestaan (diersoorten, datavelden (specificiteit), data format, datadrager) inzake het registreren van aangereden wild.
- Weergeven welke data uit de door INBO aangeleverde checklist ontbreken en terugkoppelen op welke wijze die data aangevuld moeten worden in de toekomst.
- Het verzamelen van de records die in deze databanken opgeslagen worden en overbrengen naar de INBO databank.

Methodologie

In ons onderzoek focussen we geografisch gezien op gebieden waar er (potentieel) everzwijnen voorkomen, dit betekent dus de provincie Limburg, het oostelijk deel van de provincie Vlaams-Brabant en het zuidelijk deel van de provincie Antwerpen. Op vlak van gegevens werden alle gegevens opgevraagd die bij de instantie beschikbaar waren over ongevallen met grofwild, zijnde everzwijn, ree, damhert en edelhert.

Instanties die potentieel data zouden kunnen bezitten werden bevraagd:

- Gemeenten provincie Limburg: Alken, As, Beringen, Bilzen, Bocholt, Borgloon, Bree, Diepenbeek, Dilsen-Stokkem, Genk, Gingelom, Halen, Ham, Hamont-Achel, Hasselt, Hechtel-Eksel, Heers, Herk-de-Stad, Herstappe, Heusden-Zolder, Hoeselt, Houthalen-Helchteren, Kinrooi, Kortesseem, Lanaken, Leopoldsburg, Lommel, Lummen, Maaseik, Maasmechelen, Nieuwerkerken, Oudsbergen, Peer, Pelt, Riemst, Sint-Truiden, Tessenderlo, Tongeren, Voeren, Wellen, Zonhoven, Zutendaal.
- Politiezones: PZ Lommel, PZ HANO, PZ Kempenland, PZ CARMA, PZ Maasland, PZ Lanaken-Maasmechelen, PZ Bilzen-Hoeselt-Riemst, PZ Voeren, PZ Tongeren-Herstappe, PZ Kanton Borgloon, PZ Sint-Truiden-Gingelom-Nieuwerkerken, PZ Limburg Regio Hoofdstad, PZ Heusden-Zolder, PZ Beringen-Ham-Tessenderlo, PZ Kempen Noord-Oost, PZ Balen – Dessel – Mol, PZ Voer & Dijle, PZ Bierbeek – Boutersem – Holsbeek – Lubbeek, PZ Druivenstreek
- Brandweezones: Hulverleningszone Noord-Limburg, Brandweerzone Oost-Limburg, Hulpverleningszone Zuid-West Limburg, Hulpverleningszone Oost-Vlaams-Brabant, Brandweer zone Kempen, Hulpverleningszone Taxandria
- WBE's provincie Limburg: WBE Bocholt, WBE Capreolus, WBE De Bosbeekvallei, WBE De Burcht, WBE De Grote Beek, WBE De Hei, WBE De Herk, WBE De Korhaan, WBE De Leeuwrik, WBE De Molenbeekvallei, WBE De Oetervallei, WBE De Pereleer, WBE De Prinsenloop, WBE De Vier Rivieren, WBE De Zandhaas, WBE De Zwarte Beek, WBE Halense Jachtvrienden, WBE Haspengouw, WBE Hasselt-Oost, WBE Herkenrode, WBE Hesbania, WBE Land van Haspengouw, WBE Jacht en Natuur Lommel, WBE Jekervallei, WBE Keha, WBE Kinrooi, WBE Maaslandia, WBE Mangelbeek, WBE Molenbeersel, WBE Nieuwenhoven, WBE Patrijzenkuilen, WBE Perdix, WBE St-Michiel, WBE Suetendael, WBE Tessenderlo, WBE Voeren, WBE Vogelsanck, WBE Warmbeekvallei, WBE Willekesberg.
- Verzekeringsmaatschappijen: Corona Direct, Yuzzu, KBC verzekeringen, Axa, DVV verzekeringen
- Provinciebestuur Limburg
- 2 Limburgse VOC's (vogelopvangcentra): Natuurhulpcentrum vzw Opglabbeek en Vogel- en zoogdierenopvangcentrum Heusden-Zolder
- Vogelbescherming Vlaanderen
- Hubertus Vereniging Vlaanderen vzw
- Natuurpunt vzw
- Limburgs Landschap vzw
- Infrabel
- Agentschap Wegen en Verkeer
- Orchis
- Rendac
- OVAM
- Redactie van Het Belang van Limburg
- Animal Rescue Service (ARS)

Bij aanvang van het onderzoek werden de instanties telefonisch gecontacteerd. Deze methode bleek echter weinig succesvol, mede door het thuiswerk (periode januari 2022-juni 2022 van de Covid-19 pandemie) was de juiste collega vaak niet bereikbaar of beschikbaar en werd gevraagd om een e-mail te sturen. Dus werd vervolgens eerst een e-mail gestuurd naar de betreffende instantie. Wanneer er geen antwoord werd gegeven na enkele weken of maanden, werd een herinnering gestuurd via e-mail. Wanneer hierop ook geen antwoord werd gegeven, werden de instanties die niet reageren, opgebeld. De lijst hierboven vermeldt ook enkele instanties waarvan er geen contactgegevens beschikbaar waren. Enkele instanties hadden wel een e-mailadres of een telefoonnummer beschikbaar, maar waren hierop niet bereikbaar. Hierdoor konden een paar instanties hierboven omwille van het gebrek aan juiste contactgegevens niet gecontacteerd worden.

Naar alle instanties werd een e-mail gestuurd met een korte uitleg en kadering van het onderzoek en enkele specifieke vragen, aangepast aan de soort instantie. De essentiële vragen die gesteld werden, zijn:

- Krijgen jullie soms meldingen over aangereden everzwijnen en ander grofwild?
- Zo ja, welke data worden nu bijgehouden over de gekwetste dieren (soort, plaats ongeval,...?)
- Zou het mogelijk zijn mij de data die jullie tot op heden verzameld hebben (in welk formaat dan ook, zoals excel, word, handgeschreven...), kunnen bezorgen via dit email adres (info@ck-eco.be)?
- Indien de dataverzameling bij een andere dienst gebeurt, bijvoorbeeld technische dienst, brandweer... mogen jullie mij dit ook laten weten of deze e-mail rechtstreeks doorsturen naar de betreffende dienst zodat zij mij kunnen contacteren.

Verder werd ook het e-loket 'Meldpunt Schade' vermeld als meldpunt van de Vlaamse overheid voor dit soort ongevallen. De werking van dit e-loket werd ook kort toegelicht.

Tevens werd telkens de optie voorgesteld om een overleg te organiseren met de betreffende instantie om hun datastroom te bespreken, hun feedback (over de gegevens, e-loket,...) te vernemen en om eventueel het gebruik van het e-loket verder toe te lichten en te demonstreren.

De feedback werd per instantie verzameld en samengevat en kan verder in het verslag (resultaten) teruggevonden worden.

Verder werd ook op de e-mail van de instantie gereageerd indien bijkomende informatie nodig was of indien de instantie zelf bijkomende vragen had.

Indien gegevens werden aangeleverd werden deze getoetst aan de checklist van INBO betreffende de gevraagde gegevens. Indien niet alle benodigde data ter beschikking gesteld werden, werd de instantie opnieuw gecontacteerd om de bijkomende data op te vragen of om de reden te achterhalen waarom deze data niet beschikbaar zijn. Ook werd er feedback gegeven over welke data best in de toekomst verzameld kunnen worden.

Een samenvattende tabel werd opgesteld met hierin een overzicht van alle instanties en volgende informatie (deze wordt verder in het verslag weergegeven):

- Of er al dan niet gereageerd is op onze oproep tot medewerking aan het onderzoek
- Of er data beschikbaar gesteld zijn vanuit deze instantie
- Ontbrekende data (volgens de checklist van INBO)
- Opmerkingen (optioneel)

Resultaten

Feedback instanties

In de tabellen hieronder werd de feedback van de instanties samengevat. De instanties werden gegroepeerd per 'soort': gemeenten, politiezones, brandweezerzones, WBE's (wildbeheereenheden), verzekeringsmaatschappijen en enkele databronnen/instanties die niet bij een categorie onder te brengen zijn.

Gemeenten provincie Limburg

Gemeente	Samenvatting feedback
Alken	Voorlopig geen data bijgehouden, in de toekomst zullen de aanrijdingen met grofwild ingegeven worden in het e-loket.
As	Men probeert alle meldingen die in de toekomst binnen komen bij de milieudienst in te geven in het e-loket. De meldingen die bij de technische dienst binnenkomen, worden in een aparte lijst daar bijgehouden.
Beringen	Gegevens worden momenteel nergens bijgehouden of gemeld. Ze gaan proberen het e-loket te gebruiken. Contactpersoon van de dienst milieu gebruikt zelf (ook privé) de app "Wilder".
Bilzen	Weinig meldingen van verkeersongevallen, soms de vraag van de politie om een dood dier op te halen, gegevens worden nergens bijgehouden omdat men ervan uit gaat dat de politie deze gegevens bijhoudt.
Bocholt	
Borgloon	
Bree	
Diepenbeek	Dieren langs gemeentewegen worden opgehaald door de technische dienst en op de gemeentelijke werkplaats opgehaald door Rendac. Er worden geen gegevens over de dieren of ongevallen bijgehouden.
Dilsen-Stokkem	Zij hebben daar gegevens over via de opdrachten die binnenkomen bij de dienst Stedelijke werkplaatsen. Deze lijst is niet erg nauwkeurig wat betreft locatie. Letterlijke feedback: "De tool van ANB rond schade wordt niet gebruikt wellicht omdat meestal er geen schade is, behoudens het aangereden dier. Er zou beter een algemene tool komen waarbij men via een GIS toepassing de locatie kan aanduiden met een aantal invulvelden." Ons antwoord: "Het e-loket 'meldpunt schade' mag ook gebruikt worden wanneer een dier wordt omvergereden, ook al is er geen schade (aan voertuig...). In dit geval wordt het dier op zich als schade beschouwd. In dit e-loket moeten dan een aantal vragen doorlopen worden m.b.t. het ongeval en het dier en één hiervan is een kaartje waarop men de plaats van het ongeval kan aanduiden, dit is dus eigenlijk een soort geïntegreerde GIS-toepassing. Op die manier kan INBO de locatiegegevens verzamelen (de locatie van het ongeval is ook de belangrijkste parameter naar verzameling toe, naast de soort van het dier) en op basis hiervan de probleempunten in Vlaanderen onderzoeken en blootleggen om op deze locaties maatregelen te nemen. Dus U mag zeker in de toekomst het e-loket ook gebruiken voor meldingen van aangereden wild indien dit mogelijk is voor u."

Genk	<p>Soms krijgt men meldingen van burgers over aanrijdingen met wild, via het meldingsformulier everzwijnen. Deze meldingen worden in een excel bijgehouden.</p> <p>Letterlijke feedback: "Probleem is vaak dat er geen meerwaarde is voor burgers om dit ergens aan te geven of in te geven.</p> <p>Bij diensten is dit soortgelijk. Veiligheid, opruimen is prioritair."</p> <p>Tot 2018 hield iemand die werkzaam was bij PZ Carma deze gegevens bij en werden ze regelmatig doorgegeven aan het stadsbestuur, maar nu wordt dit niet meer systematisch bijgehouden door PZ Carma. Stad Genk heeft mij de gegevens bezorgd tot 2018, dit is echter enkel een analyse van de data van PZ CARMA en geen ruwe data, dus deze kunnen niet verwerkt worden. PZ CARMA werd ook gecontacteerd en zij gaven (tot 2018) de data door aan ANB.</p>
Gingelom	Zij werken samen met Animal Rescue Service voor de ophaling van gekwetste en dode dieren langs de weg. Bij deze instantie zijn lijsten beschikbaar van de opgehaalde dieren.
Halen	Er wordt geen register bijgehouden van aangereden wild. Sowieso betreft het voorlopig enkel nog maar reeën. Men krijgt gemiddeld jaarlijks ongeveer 2 meldingen.
Ham	Een gedeelte van de meldingen lopen via het technisch centrum, deze worden behandeld, maar de gegevens worden niet gearchiveerd of op een andere manier bijgehouden. Een ander gedeelte van de wildmeldingen lopen via WBE De Grote Beek. De WBE-verantwoordelijke geeft deze meldingen in in het e-loket Meldpunt Schade van ANB.
Hamont-Achel	<p>De stad Hamont-Achel heeft hier geen gegevens van. Meldingen van aangereden wild komen bij de politiezone HANO binnen. Wellicht kan men u daar een lijst bezorgen.</p> <p>Politiezone HANO: kan mij geen lijst bezorgen, gegevens staan wel in PV's, meldingen of interventiefiches opgeslagen, maar in de databank kan niet uitgefilterd worden op soort dier, waardoor het bezorgen van een lijst erg arbeidsintensief is.</p>
Hasselt	<p>Ambtenaar ongedierte bestrijding: houdt sinds april 2021 data bij rond deze ongevallen, in een excel lijst. Hij geeft door aan de technische dienst om op probleempunten reflectoren/borden te plaatsen.</p> <p>Deskundige ruimte-werken-groen: algemeen meldingssysteem waar burgers meldingen kunnen inbrengen. Hier zitten momenteel 378 meldingen in over kadavers maar dat kan gaan van een vis, kat, rat, tot ree. Het zijn data van 2015-heden. Ik kan de data exporteren maar niet volgens de richtlijnen betreffende GDPR. De data GDPR veilig maken kan jammer genoeg niet automatisch met hun huidige software.</p>
Hechtel-Eksel	<p>Milieu-ambtenaar vraagt jaarlijks de data over ongevallen met everzwijnen op bij de politie uit specifiek belang van deze ongevallen, dit sinds 2019.</p> <p>Men wil deze historische gegevens ingeven in het e-loket.</p> <p>Ons antwoord: Historische gegevens moeten niet meer in het e-loket ingegeven worden, aangezien deze in deze studie verwerkt worden en rechtstreeks worden doorgegeven aan INBO. Toekomstige data of meldingen mogen zeker ingegeven worden in het e-loket 'Meldpunt schade' van ANB.</p>
Heers	Houden geen gegevens bij, krijgen geen meldingen van dergelijke ongevallen.
Herk-de-Stad	Gaan in de toekomst het e-loket Meldpunt Schade van ANB gebruiken.

Herstappe	
Heusden-Zolder	Meldingen worden bijgehouden in een excel op de dienst werkplaatsen.
Hoeselt	Geen meldingen, gegevens worden niet bijgehouden
Houthalen-Helchteren	Weinig meldingen, geen databank, gaan in de toekomst het e-loket gebruiken.
Kinrooi	Weinig meldingen, geen databank, gaan in de toekomst het e-loket gebruiken. Voor meer data wordt doorverwezen naar politiezone CARMA en boswachter Jos Keijers van Limburgs Landschap.
Kortesseem	Regelmatig meldingen i.v.m. aangereden grofwild, dit wordt altijd aan de verantwoordelijke jager doorgegeven, verder geen databank. Gaan wel in de toekomst het e-loket gebruiken.
Lanaken	Geen gegevens bijgehouden tot op heden, Technische Dienst wil in de toekomst wel een logboek van speciale kadavers bijhouden. Milieudienst heeft in de voorbije jaren slechts 1 melding gehad (van een aangereden everzwijn op de N77). Data worden niet bijgehouden. Dassen worden wel systematisch bijgehouden (via LIKONA).
Leopoldsburg	In het verleden werd een ongeval met een everzwijn via e-mail gemeld bij ANB, geen data bijgehouden, gaan in de toekomst het e-loket gebruiken (werd reeds gebruikt voor melden van overlast, maar meldingen van verkeersdoden in het e-loket was onbekend)
Lommel	
Lummen	Tot op heden zijn de meldingen voor aangereden grofwild relatief beperkt, everzwijn bijna nooit, ree af en toe, geen databank momenteel, zij gaan in de toekomst het e-loket gebruiken.
Maaseik	Meldingen van aangereden grofwild worden reeds bijgehouden en ingegeven in het e-loket.
Maasmechelen	Tot op heden geen gegevens bijgehouden, zijn niet bereid het e-loket te gebruiken omwille van de persoonlijke login.
Nieuwerkerken	
Oudsbergen	Meldingen om een aangereden dier op te halen worden bijgehouden, verder wordt niets met de data gedaan.
Peer	Hebben een interne 'handleiding' voor meldingen van ongevallen met wild uitgewerkt. Via meldingen van burgers worden gegevens bijgehouden in een interne databank.
Pelt	Na een aanrijding wordt de technische dienst verwittigd, zij beoordelen de situatie ter plaatse en verwijderen het aangereden dier. De technische dienst maakt gebruik van een registratiesysteem voor werkopdrachten. Men heeft mij de beschikbare gegevens van de afgelopen 2 jaar bezorgd. Het e-loket meldpunt schade is gekend, maar wordt niet gebruikt.
Riemst	Er worden hier en daar wel meldingen doorgegeven (aan ANB, WBE....) maar niet structureel. Er komen ook weinig meldingen van verkeersongevallen binnen op de milieudienst.
Sint-Truiden	
Tessenderlo	Houden in 3P (registratiesysteem van werkopdrachten op de technische dienst) alle meldingen bij van dode dieren die opgehaald zijn door de technische dienst van de gemeente. Dit is echter beperkte info.
Tongeren	Houden een excel bij van alle meldingen die ze binnenkrijgen, dus ook van de aangereden dieren.
Voeren	Geen databank, weinig tot geen meldingen, meeste info zit bij de politie.
Wellen	Geen gegevens bijgehouden, zijn bereid tot het gebruik van het e-loket in de toekomst.

Zonhoven	Sinds eind 2018 worden meldingen bijgehouden (digitaal meldingen systeem voor de burger), hier kunnen gegevens uit gefilterd worden, wel wordt meestal enkel doorgegeven dat er een overleden dier is aangetroffen, niet wat de oorzaak is.
Zutendaal	Geen gegevens bijgehouden, weinig tot geen meldingen.

Bespreking

De algemene tendens is dat er tot op heden weinig gegevens worden bijgehouden. Vaak wordt het nut er niet van ingezien omdat er slechts enkele meldingen per jaar binnenkomen. Doch moet men hierbij de kanttekening maken dat wanneer in elke gemeente in Limburg bijvoorbeeld 3 meldingen binnen komen, dit er in heel Limburg toch 126 per jaar zijn. Dus best wel een groot aantal gegevens om verloren te laten gaan. Ook hebben zeer weinig gemeenten weet van het bestaan van het e-loket. Degenen die er bekend mee zijn, denken vaak dat dit enkel een plaats is om schade te melden door wilde dieren aan gewassen, omheining... en geen meldpunt voor verkeersongevallen. Slechts 1 gemeente gebruikte het e-loket al voor de melding verkeersongevallen met grofwild. Dit zijn teleurstellende cijfers. Positief is wel dat er een grote bereidheid is onder de gemeenten om in de toekomst het e-loket wel te gebruiken voor dergelijke meldingen. De bedoeling is dan ook om vooral in te zetten op het promoten van en herinneren aan het gebruik van het e-loket.

Een tweede punt is dat er bij gemeenten zeer weinig meldingen binnenkomen. Dit zou kunnen betekenen dat er in deze gemeenten weinig ongevallen gebeuren. Maar het kan er ook op wijzen dat de meldingen niet tot op de gemeenten geraken of ze komen binnen op een andere dienst en de gecontacteerde dienst of persoon heeft hier geen weet van. Veel meldingen komen bijvoorbeeld binnen op de technische dienst of dienst werkplaatsen om een dood dier op te halen of op te ruimen. Zij werken vooral probleemoplossend, houden de gegevens niet gestructureerd bij en brengen de milieudienst niet op de hoogte. Wanneer wij dan de milieudienst contacteren en vragen naar meldingen over verkeersongevallen met grofwild, hebben zij geen cijfers ter beschikking. Zij hebben er dus geen weet van terwijl dit op een andere dienst misschien wel zo is. Vaak komen de meldingen ook gewoon niet binnen op de gemeente, omdat de aanrijder in de meeste gevallen onmiddellijk de politie verwittigt en achteraf zal de politie of de aanrijder de gemeente niet meer contacteren. Een mooi voorbeeld hiervan is dat er op de gemeenten Bilzen, Hoeselt en Riemst geen gegevens beschikbaar zijn. Een medewerker van de milieudienst heeft mij in elk van deze gemeenten tijdens een telefoongesprek meegedeeld dat er heel zelden meldingen binnenkomen over ongevallen met grofwild. Een gemakkelijke conclusie zou zijn dat deze ongevallen in deze regio weinig voorkomen. We hebben echter ook de gegevens over deze ongevallen binnengekregen van de Politiezone Bilzen-Hoeselt-Riemst. Zij houden wel gestructureerd een databank bij over dit soort ongevallen. Volgens hun databank zijn er 174 ongevallen gebeurd met grofwild tussen januari 2015 en januari 2022 (17 in 2015 ; 23 in 2016 ; 28 in 2017 ; 29 in 2018 ; 36 in 2019 ; 23 in 2020 ; 16 in 2021 en 2 in januari 2022). Dit bewijst dus dat er wel degelijk ongevallen gebeuren, maar dat de milieudiensten op de gemeenten hier geen melding van krijgen.

Conclusie

Men denkt vaak dat het e-loket enkel gebruikt dient te worden voor het melden van schade DOOR dieren en niet voor meldingen van verkeersongevallen. Of men is niet op de hoogte van het bestaan van het e-loket waardoor het ondermaats gebruikt wordt. Dus zullen we verder inzetten op het promoten van het e-loket.

Vaak komen meldingen ook niet binnen op de gemeente (maar wel bij de politie) of op een andere gemeentedienst dan degene die wij hebben gecontacteerd. Ons voorstel is dat de gemeenten een interne procedure voor meldingen van verkeersongevallen met dieren introduceren. Deze procedure zou onder alle diensten (vooral technische dienst en milieudienst) goed gecommuniceerd moeten worden zodat op die manier de verantwoordelijkheden vastliggen. Liefst worden de meldingen bij 1 dienst gecentraliseerd die deze dan ingeeft in het e-loket meldpunt schade.

Politiezones en brandweezerzones

Politiezone	Samenvatting feedback
PZ Lommel	<p>In 2021 (maart 2021 tot december 2021) werd er door deze politiezone handmatig een lijst bijgehouden inzake aanrijdingen met/overlast van wild. Hierop staan 25 registraties. Voornamelijk reeën en everzwijnen zijn betrokken partij. Een dergelijke lijst wordt meestal voor een bepaalde periode bijgehouden om een probleem in kaart te brengen. Deze lijst mag niet aan ons bezorgd worden. Zij houden dus geen jaarcijfers bij aangaande deze problematiek. Vooral de locaties N71 – N74 – Kattenbos/Kerkhovensesteenweg – Werkplaatsen zijn gevoelige plaatsen binnen de politiezone. Er kunnen op verschillende manieren opvragingen gebeuren waardoor er sommige registraties onder de radar blijven. Het is momenteel onmogelijk om met één muisklik een volledige lijst te bekomen.</p>
PZ HANO	<p>Er wordt bij een politionele tussenkomst een interventie, melding of proces-verbaal opgesteld. Deze eerste twee gevallen gebeuren bij een melding via 101 of rechtstreeks aan het politiekantoor (telefoon of loket). De meest voorkomende situaties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De melder ziet een karkas liggen naast de rijbaan - De melder ziet een gewond dier liggen - De melder rijdt het dier zelf aan en heeft al dan niet schade aan zijn of haar auto. <p>Afhankelijk van het feit wordt er een PV, melding of interventiefiche opgesteld. Telkens wordt de locatie ingegeven in de database. Deze is echter zo gestructureerd dat er geen eenvormige ingave is. De focus ligt hier niet op het dier dat aangereden is maar op het soort feit en het gevolg ervan. Om een voorbeeld te geven. Er zijn feitcodes voor 'aantreffen krenge', 'verkeersongeval stoffelijke schade', 'verkeersongeval met gewonden'. Men kan ook als bijkomend onderwerp 'aanrijding met dieren' ingeven bij het opstellen van een PV. Dit is echter geen vereiste parameter en louter ter info. Er worden geen gegevens verzameld over de diersoort. Als de melder aan de telefoon zegt dat het om een ree of everzwijn gaat, wordt dit wel genoteerd. Als men voor een gewond dier belt, wordt deze info natuurlijk ook meegegeven.</p> <p>Afhankelijk van het soort melding, zoals hierboven beschreven, gaat een ploeg ter plaatse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Als het een dood dier is, wordt de gemeentelijke of gewestelijke overheid ingelicht. - Als het dier leeft, wordt een van de dierenhulpinstellingen ingelicht (natuurhulpcentrum etc.). - Als de melder schade heeft wordt een PV opgesteld zodat hij zijn verzekering kan inlichten.

	<p>Het genereren van een overzicht van de verkeersongevallen met grofwild is zeer arbeidsintensief en vergt tijd. Het zou interessant zijn om een beperkter tijdsbestek te voorzien. De politionele databases laten slechts beperkte zoekopdrachten toe. Mogelijk kunnen de federale collega's van de dienst DRI meer specifieke opzoeken doen.</p> <p>Vanuit persoonlijke ervaringen in de PZ kan men echter wel zeggen dat de N74 autoweg een van de meest voorkomende wegen is waar aanrijdingen plaats vinden. Deze weg doorkruist veel landelijke- en bosrijke gebieden waar dieren de rijbaan oversteken. Er is nergens langsheen de N74 een wildraster voorzien dus hebben ze hier vrij spel. Verder zijn de secundaire wegen tussen de verschillende kernen wegen waar dit veel voorkomt. Maar dat is een gegeven dat zich in de ganse provincie voordoet.</p> <p>Een snelle zoekopdracht bij de PV's verkeersongevallen van 2021 geeft als resultaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 18 PV's met onderwerp aanrijding met dieren waarvan 8 alleen al op de N74 en 2 op de N71, de rest op secundaire wegen. - 25 interventiefiches aantreffen krengeen waarvan 8 op de N74, de rest verspreid over het grondgebied.
PZ Kempenland	<p>PV wordt opgesteld met feitcode 'verkeersongeval met stoffelijke schade'. Wanneer er oproepen of meldingen zouden binnenkomen zonder dat er een proces-verbaal dient opgesteld te worden, wordt er enkel een meldingsfiche opgesteld door de 101-centrale.</p> <p>Er kan in de databank niet automatisch een overzicht van ongevallen met grofwild beschikbaar gesteld worden, omdat men niet op soort dier kan filteren. Dit vereist manueel sorteerwerk en is dus op lange termijn, verleden of toekomst, onmogelijk.</p> <p>Zij geven de gegevens dus verder niet door aan andere instanties. Hier is geen ruimte en capaciteit voor.</p> <p>Men heeft de gegevens van de afgelopen 10 jaar bezorgd, dit gaat om alle ongevallen waarvan een proces-verbaal werd opgesteld, de oproepen of meldingen zonder opmaak van proces-verbaal zijn hier niet in opgenomen.</p> <p>Men is bereid om in de toekomst op vraag de gegevens te bezorgen. Het meest tijdrovend is het uitfilteren van de soort dier, dit is echter een belangrijk gegeven voor het INBO (vereiste parameter), dus dit is noodzakelijk. Wanneer in het proces-verbaal geen diersoort vermeld staat, kan men dit uiteraard niet weergeven in de data en is de diersoort dus ontbrekend.</p>
PZ CARMA	<p>Zij krijgen regelmatig meldingen. In de databank wordt 'aanrijding dier/wild' vermeld, geen onderscheid per soort dier, dus filteren is niet mogelijk.</p> <p>Sinds 2020 zijn er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20 meldingen van verkeersongevallen met lichamelijk letsel waarbij een dier of wild betrokken was. - 504 meldingen met stoffelijke schade waarbij een dier of wild betrokken was. <p>Plaats wordt vermeld op het PV wanneer mogelijk. Op lange rechte wegen is het voor de bestuurder soms niet duidelijk waar het ongeval exact gebeurd is (het voertuig is nog rijvaardig). Het soort dier wordt, wanneer gekend, vermeld in het PV maar niet in de databank. In de databank wordt 'aanrijding dier/wild' toegekend, er wordt geen onderscheid gemaakt tussen bv. een ree en een hond.</p> <p>Zij wensen geen dubbele registratie uit te voeren (via het e-loket).</p>

	<p>1ste hoofdinspecteur bij PZ CARMA is ook jager en heeft vandaar ook een persoonlijke interesse in de cijfers rond valwild. Hij heeft manueel een lijst opgesteld van alle ongevallen (PV's, meldingen ongevallen, meldingen aantreffen krenge...) in de politie zone waarbij wild betrokken was van het jaar 2020 en 2021 (349 ongevallen met wild van begin 2020 tot eind 2021). Om tot dergelijke lijst te komen dient iedere melding uitgelezen te worden wat het zeer arbeidsintensief maakt. Door tijdsgebrek wordt de lijst dan ook niet meer geüpdatet. Vroeger werden wel gegevens bijgehouden door hem en aan ANB overgemaakt. Nu is hier geen ruimte meer voor door de hoge werkdruk. De diersoort automatisch koppelen aan de gegevens van de PV is een vrij omslachtige en tijdrovende handeling en er is geen incentive om dit te doen.</p> <p>Er wordt meegegeven dat een app waarmee via een smartphone de melding gedaan kan worden ter plaatse tijdens de vaststelling van het ongeval misschien gemakkelijker zou werken en wel gebruikt zou worden.</p> <p>Enkel kanttekeningen die meegegeven worden: Binnen de organisatie en de bevolking is er weinig kennis over de verschillende wildsoorten. Zo worden er meestal herten gemeld die het slachtoffer werden van aanrijdingen terwijl het eigenlijk reeën betreffen. In een aantal gevallen wordt de diersoort niet vastgesteld door onze diensten, wanneer iemand melding maakt van aanrijding met ree en het ree is weggelopen dan wordt er niet actief op zoek gegaan naar het dier. Zelfs als er melding wordt gemaakt van het aantreffen van een krenge, dan worden de diensten van de brandweer verwittigd om het kadaver te verwijderen zonder dat hun diensten ter plaatse gaan. In veel gevallen is een specifiekere aanduiding van de plaats van aanrijding niet duidelijk. Zo loopt de Europalaan over verschillende kilometers door de stad Genk, op verschillende plaatsen gebeuren aldaar aanrijdingen.</p> <p>De afhandeling van een ongeval met grofwild gebeurt als volgt: Als het dier levend maar gewond wordt aangetroffen wordt het natuurhulpcentrum gecontacteerd. Als het dier dood is, zijn er verschillende opties: Wanneer het jachtseizoen open is, mag het meegegeven worden aan de aanrijder (gebeurt eerder zelden) of het wordt in het bos gesleept en teruggegeven aan de natuur of wanneer dit niet mogelijk is of het dier vormt een gevaar op de weg, wordt de brandweer gebeld.</p>
PZ Maasland	<p>Er gebeurt geen specifieke registratie van 'aangereden wild'. Indien de bestuurder een aangifte wil doen, meestal voor de verzekering, wordt een VPV opgesteld. Hierin kan het aangereden dier worden opgenomen maar dit is geen verplichting zodat wij geen nauwkeurig zicht hebben op het aantal/soort dat aangereden wordt.</p> <p>Het gebruik van het e-loket wordt intern besproken.</p>
PZ Lanaken-Maasmechelen	<p>Verkeersongevallen worden gemeld op verschillende manieren, via een PV of melding aan het onthaal of via een melding via de noodcentrale (100, 101, 112).</p> <p>Als er een PV wordt opgesteld waarbij een dier betrokken is, kunnen deze data niet uitgefilterd worden, elke PV zou manueel geopend moeten worden.</p>

	<p>Men kan in de meldingen zien hoeveel aanrijdingen er zijn gebeurd met een dier, maar filteren op soort dier is niet mogelijk, alle meldingen moeten dan nagelezen worden (51 in 2021).</p> <p>Er wordt een statistiek van verkeersongevallen bijgehouden, maar dit gaat dan over verkeersongevallen met stoffelijke schade, gewonde(n) of dode(n). Deze worden overgemaakt aan de provincie. Filteren op soort dier is echter niet mogelijk.</p>
PZ Bilzen-Hoeselt-Riemst	<p>In het verleden werden reeds meermaals parlementaire vragen gesteld m.b.t. ongevallen met 'dieren' (wild).</p> <p>In dat kader werden ook de locaties van geregistreerde ongevallen verzameld. Men heeft mij de gegevens van alle verkeersongevallen met grofwild bezorgd sinds 2015.</p> <p>In de toekomst zal men ongevallen met betrokkenheid van 'grofwild', rechtstreeks in het e-loket 'Meldpunt schade' van Agentschap Natuur en Bos ingeven. Dit zal evenwel slechts 1 maal per maand gebeuren. Er zal in die zin enige vertraging zitten op de registratie.</p> <p>De diersoort wordt in deze politiezone manueel geregistreerd in de databank. Men vraagt aan de vaststellers om in het vereenvoudigd proces-verbaal van het ongeval te noteren welk dier er betrokken raakte bij de aanrijding, deze info wordt dan ook mee opgenomen in hun ongevallendatabank. Deze registratie wordt gedaan omdat er een probleem was (is) met everzwijnen, ook inzake beschadigingen aan tuinen en dergelijke. Door de ongevallen manueel te filteren op diersoort, gecombineerd met eventuele meldingen van beschadigingen en dit afgezet tegen de tijd/periode kan men een aantal zones aanstippen waar er een verhoogd probleem is met bijvoorbeeld everzwijnen.</p> <p>Er is geen vaste procedure opgesteld voor de afhandeling van het ongeval. Er zijn echter wel enkele afspraken die toegepast worden. Het dode dier wordt van de rijbaan afgehaald en in de berm gelegd indien mogelijk. Indien dit niet mogelijk is of het wegdek dient gereinigd te worden, wordt de brandweer gecontacteerd. Bij aanrijdingen met wilde dieren wordt de boswachter gecontacteerd en deze zorgt dan voor verdere ophaling of teruggave aan de natuur.</p>
PZ Voeren	<p>In de databank wordt geen onderscheid per soort dier gemaakt, dus filteren is niet mogelijk. Wel bereidheid tot samenwerking en eventueel gebruik van het e-loket.</p>
PZ Tongeren-Herstappe	
PZ Kanton Borgloon	<p>Men heeft mij een analyse doorgestuurd van alle ongevallen met wild (everzwijn, hert, ree). Er gebeurden in deze politiezone 56 ongevallen over de laatste 10 jaar (+23 registraties waarvan verschillende gegevens niet zijn ingevuld). 70% van deze ongevallen zijn gebeurd met reeën, 20% met everzwijnen en van 10% werd de soort niet ingevuld. De analyses kunnen echter niet door ons verwerkt worden of door INBO. Bijgevolg werd er naar de ruwe data gevraagd. Men heeft mij twee lijsten met verkeersongevallen (1 lijst met ongevallen 'stoffelijke schade' en 1 lijst met ongevallen 'lichamelijk letsel'). De ruwe data bevatten de datum (en tijdstip) en de plaats van het ongeval en het soort feit, dus met of zonder gewonden. De diersoort ontbreekt echter in deze lijsten, waardoor ze door ons niet verwerkt kunnen worden. Bij de politie ontbreekt het aan tijd om de diersoort toe te voegen aan de lijsten omdat dan elk PV apart geopend moet worden en men alles moet beginnen nalezen.</p>

PZ Sint-Truiden-Gingelom-Nieuwerkerken	
PZ Limburg Regio Hoofdstad	<p>Feedback ontvangen van wijkpolitie Lummen: Deze politiezone (PZ LRH) heeft een verkeersanalist in dienst die bij elk PV toevoegt of het al dan niet een ongeval met dier is en ook welk dier dit betreft. Op die manier staat alle info mee in de databank en kan hierop gefilterd worden. Men heeft mij de data van 2018 tot heden doorgestuurd in een tabel en op kaart, dit was op enkele minuten klaar doordat het werk eigenlijk gedaan wordt na elk PV van een ongeval. Indien de agent in kwestie geen extra info over het dier in de PV heeft gezet, wordt dit door de verkeersanalist nagevraagd en bijgevoegd. Op die manier kunnen de gegevens vrij gemakkelijk aan ANB/INBO bezorgd worden bvb ieder jaar... Ingeven in e-loket is geen optie of liever niet, te veel extra werk.</p> <p>Feedback consulent verkeer: Het standaard registratiesysteem voor verkeersongevallen vermeldt geen diersoort of kan hier niet op filteren (enkel een onderscheid tussen wild en gedomesticeerd dier is mogelijk). Hiernaast is er echter ook een geografisch datasysteem beschikbaar bij de politie waarin men zelf de diersoort voor elk ongeval kan toevoegen. Bij elk PV van een aanrijding met een dier wordt de diersoort toegevoegd en het punt van impact wordt op kaart geprikt (zo nauwkeurig mogelijk). Hierdoor kan men bij een goede registratie alles automatisch uitfilteren en analyseren, per diersoort, per locatie, per datum... Deze werkwijze kost een 10-tal minuten extra werk per dag, maar op die manier zijn de gegevens wel automatisch te analyseren en bespaart men op die manier veel werk achteraf.</p>
PZ Heusden-Zolder	<p>Men heeft mij een overzicht bezorgd van de ongevallen in 2021 en zij zijn ook bereid het e-loket te gebruiken in de toekomst. Het overzicht bevat naast datum, tijdstip, locatie en afhandeling ook het soort dier. Men zoekt op ongeval met wild en kijkt dan in de tekst of in het voorwerp van het PV met welke diersoort het ongeval gebeurde, dit vergt dus nog wat manueel zoekwerk, maar dit valt nog mee in tijd.</p> <p>Het onthaal geeft vanaf heden alle meldingen in in het e-loket 'Meldpunt schade'.</p>
PZ Beringen-Ham-Tessenderlo	
PZ Kempen Noord-Oost	<p>De meldingen die binnenkomen, worden in het computersysteem geregistreerd in de module "melding". Hierin staat steeds plaats, tijdstip en aard van het grofwild en indien gekend de gegevens van de aanrijder. Zij hebben mij een overzicht (2018 tot 2021) bezorgd. Dit is echter manueel werk. Het computersysteem laat het niet toe om een query te trekken per dier. Iedere melding dient bijgevolg gelezen te worden om in de tekst te zien over welk soort wild het gaat.</p> <p>Een Vereenvoudigd Proces-Verbaal (VPV) wordt enkel opgesteld indien de aanrijder of zijn verzekeraar hierom vraagt.</p> <p>Indien gewenst, zullen zij voortaan de meldingen die ze binnenkrijgen ingeven via het e-loket van Natuur en Bos.</p> <p>Praktische afhandeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indien het dier overleden is, wordt de boswachter verwittigd en in kennis gesteld van de locatie van het dier, deze zorgt voor de verdere afhandeling. - Indien zwaar gekwetst, wordt het dier afgemaakt.

	<ul style="list-style-type: none"> - Indien het dier niet onmiddellijk levensgevaarlijk gekwetst lijkt, wordt de wildlife taxi of een lokale dierenarts gecontacteerd. Aangezien er vooral reeën aangereden worden in deze politie zone komt dit eerder zelden voor, omdat de dieren vaak te ernstige verwondingen vertonen of ter plaatse sterven.
PZ Balen-Dessel-Mol	<p>In de databank wordt 'aanrijding dier/wild' vermeld, er wordt geen onderscheid per soort dier gemaakt, dus filteren op diersoort is niet mogelijk. In het grootste deel van deze meldingen heeft de melder een Proces-Verbaal nodig voor verzekeringsdoeleinden. In die optiek ziet men het ook eerder aan de melder of diens verzekeringsagent om een eventuele aanmelding te doen teneinde vergoedingen te bekomen.</p> <p>De feiten worden zoals alle andere geregistreerd en de gegevens worden niet overgemaakt naar andere instanties.</p>
PZ Voer & Dije	<p>In de databank wordt 'aanrijding dier/wild' vermeld, geen onderscheid per soort dier, dus filteren op diersoort is niet mogelijk. Zij hebben de gegevens van de laatste drie jaar manueel uitgesorteerd (15 van de 52 ongevallen met dieren gingen over grofwild over de laatste drie jaar).</p> <p>Aanrijdingen met wild gebeuren regelmatig aangezien zij een zone zijn met veel bebossing (o.a. Zoniënwoud). Als het dier nog leeft, wordt dit doorgegeven aan de boswachter of ANB. Dode dieren worden nergens gemeld.</p>
PZ Bierbeek-Boutersem-Holsbeek-Lubbeek	<p>In 2021 kregen zij 8 meldingen van aanrijdingen tussen een voertuig en een ree. Meestal was het dier dood of werd het niet aangetroffen. De technische dienst van de gemeente wordt vervolgens gevraagd het kadaver te verwijderen.</p> <p>Ook van de voorbije jaren hebben zij deze (vergelijkbare) gegevens, maar gezien er geen Excel kan gemaakt worden vanuit het systeem, dient dit manueel overgetypt te worden, dus het is te arbeidsintensief om een overzicht te maken.</p> <p>Deze gegevens worden automatisch bijgehouden zoals elke oproep in het registratiesysteem ISLP module 'interventie' onder titel 'aangereden dier'. Met deze gegevens wordt geen verdere actie ondernomen.</p> <p>Men is bereid in de toekomst aan de betrokken partij te melden dat zij dit kunnen aangeven via het e-loket.</p>
PZ Druivenstreek	<p>Data rond ongevallen met grofwild worden niet structureel bijgehouden of doorgegeven aan andere instanties, is niet prioritair.</p> <p>Weinig ongevallen met grofwild.</p> <p>Men kan in de databank niet filteren op diersoort.</p> <p>Indien het dier nog in leven is, wordt het opgehaald door de dienst Animal Rescue Service Sint-Truiden.</p> <p>Indien het dier overleden is, wordt het opgehaald door de brandweer.</p>

Brandweerzone	Samenvatting feedback
Hulpverleningszone Noord-Limburg	<p>Als hulpverleningszone worden ze inderdaad jaarlijks wel eens opgeroepen voor aangereden everzwijnen (geen weet van ander grof wild). Registratie van de gegevens gebeurt enkel op basis van het interventieverslag dat moet opgesteld worden (format zoals bepaald door het koninklijk besluit). Op vastgelegde tijdstippen worden de interventieverslagen overgemaakt aan FOD Binnenlandse Zaken. Met andere organisaties worden deze niet gedeeld (tenzij een partij een bepaald interventieverslag opvraagt).</p>

	<p>Dit interventieverslag staat echter niet toe om te gaan zoeken/filteren op aangereden everzwijnen of het opruimen van kadavers van everzwijnen omdat er geen zogenaamde interventiecode voor bestaat. Veelal zal dit vanuit de Noodcentrale 112 gemeld worden als een “technische interventie en redding: reinigen wegdek”. Hierdoor kan dus ook geen interventieverslag aangeleverd worden, omdat de vereiste verslagen er niet uitgehaald kunnen worden.</p> <p>Indien er in de toekomst een eenvoudige mogelijkheid zal komen om de gegevens online te registreren, dan is men bereid hier uiteraard aan mee te werken.</p>
Brandweerzone Oost-limburg	
Hulpverleningszone Zuid-West Limburg	<p>De regel is dat de wegbeheerder verantwoordelijk is voor het opruimen van de weg. Dus in principe ruimt de gemeente (op een gemeenteweg) of AWV (op een gewestweg of autosnelweg) het aangereden dier op. Enkel wanneer het aangereden dier een gevaar vormt op de weg, wordt de brandweer opgeroepen en gaat ter plaatse. Wanneer dit gebeurt, leggen ze het dode dier meestal langs de kant van de weg, ze nemen het niet meer standaard mee.</p> <p>Locatie en soort dier wordt bijgehouden. Wordt momenteel niet doorgegeven aan een andere instantie. Gegevens moeten manueel gesorteerd worden, dus dit gaat tijd kosten.</p> <p>Ingeven in het e-loket is niet mogelijk, wat wel mogelijk is, is om een overzicht te bezorgen van de interventies (jaarlijks) waarbij men in contact is gekomen met wild (aangereden, in kanaal, ...).</p> <p>Men heeft een overzicht van gegevens bezorgd, maar deze lijst bevat enkel datum en de melding, hierin staat in de meeste gevallen geen locatie vermeld.</p> <p>Om de locatie weer te geven moeten alle meldingen apart geopend worden en dit is te arbeidsintensief, zij kunnen dus geen automatisch overzicht genereren.</p>
Hulpverleningszone Oost-Vlaams-Brabant	
Brandweer zone Kempen	<p>Regelmatig wordt de brandweer opgeroepen voor een interventie met dieren. Onder het grofwild zijn interventies met reeën het meest voorkomend.</p> <p>Gegevens (plaats, soort dier en wat ermee gebeurd is) worden bijgehouden in interventieverslag. Deze worden niet aan een externe partij doorgegeven.</p> <p>Een ree die gered kan worden, wordt samen met de plaatselijke boswachter weer vrij gelaten. Als de ree overleden is, wordt dit overgebracht naar de afgesproken plaatsen per gemeente.</p>
Hulpverleningszone Taxandria	<p>Men geeft aan dat er enkel ree voorkomt op hun grondgebied, ze krijgen soms oproepen over een ree in het kanaal, er worden nu geen gegevens over bijgehouden.</p>

Bespreking:

Wanneer de politie of brandweer een interventieverslag, meldingsformulier of PV aanmaakt, wordt het soort dier niet altijd vermeld hierin. Soms is het dier onherkenbaar, weet de vaststeller en/of

aanrijder niet wat de soort van het dier is. Soms is het dier weggelopen na de aanrijding en is het dus niet meer ter plaatse. Maar vaak wordt het soort dier, indien gekend, wel opgenomen in het verslag of PV. In de databank worden deze documenten dan vaak opgeslagen onder de term 'ongeval met dier/wild', 'ongeval met stoffelijke schade', 'ongeval met lichamelijk letsel'.... Maar de diersoort wordt in deze databank niet als extra parameter vermeld. Dit maakt dat de politiediensten geen overzicht kunnen bezorgen per diersoort. Zelfs een volledig overzicht van alle ongevallen met dieren of wild is voor ANB en INBO niet bruikbaar wanneer in het overzicht de diersoort ontbreekt. Wanneer ze wel een overzicht willen genereren, moeten alle formulieren (meldingen, PV's...) manueel nagekeken en gesorteerd worden op soort dier. Vaak is er geen bereidheid tot dit arbeidsintensief karwei of wordt er voorgesteld om onze vraag te beperken in de tijd. De PV's en verslagen integraal naar ANB/INBO overmaken is niet mogelijk omwille van de GDPR wetgeving en het feit dat deze documenten persoonsgegevens bevatten van de betrokken personen. Ook kunnen PV's of fiches niet automatisch verwerkt worden in de databank van INBO aangezien de PV's dan in tekstformaat aangeleverd worden wat de verwerking voor INBO te arbeidsintensief zou maken.

Enkele politiezones, 2 (PZ Bilzen-Hoeselt-Riemst en PZ Limburg Regio Hoofdstad) maken wel een melding van soort dier in de databank. Zij kunnen bijgevolg snel een overzicht genereren en aan ons bezorgen. Deze politiediensten doen dit vaak vanuit een lokale problematiek of omdat zij regelmatig vragen van andere instanties krijgen om deze gegevens te delen. De politiezone Bilzen-Hoeselt-Riemst voegt manueel in de ongevallendatabank de diersoort toe aan ongevallen met dieren om op die manier een bepaalde problematiek in kaart te brengen en op die manier gericht maatregelen te kunnen nemen. Dit is eigenlijk op lokaal niveau gelijkaardig aan wat INBO over heel Vlaanderen tracht te bereiken. De politiezone Limburg Regio Hoofdstad heeft ook een databank waarbij de diersoort rechtstreeks gekoppeld wordt aan het verkeersongeval, maar wel op een andere manier dan bij politiezone Bilzen-Hoeselt-Riemst. Zij maken gebruik van een geografisch datasysteem waarbij elk verkeersongeval op kaart geprikt wordt, zo nauwkeurig mogelijk. Hieraan wordt dan ook alle informatie waaronder de diersoort gekoppeld. Hierdoor kunnen zij automatisch alle benodigde info aanleveren aan het INBO. Men heeft uitgelegd dat dit een vrij kleine inspanning vereist van een 10-tal minuten per dag door 1 persoon voor de volledige politiezone, maar dat hierdoor wel een schat aan informatie beschikbaar gesteld wordt voor verdere verwerking. Men is hiermee begonnen omdat er regelmatig vragen gesteld werden vanuit allerlei instanties en belangengroepen rond ongevallen met dieren en omdat men een manier zocht om deze informatie op een gestructureerde wijze te kunnen verzamelen en aan te leveren aan instanties die deze informatie verwerken.

3 Politiezones zijn bereid het e-loket te gebruiken voor verkeersongevallen, namelijk PZ Bilzen-Hoeselt-Riemst, PZ Heusden-Zolder en PZ Kempen Noord-Oost. Verder is er weinig bereidheid onder politie en brandweer tot het gebruik van het e-loket. Zij moeten telkens na een interventie een verslag en/of PV opmaken en willen geen dubbel werk uitvoeren door dit nogmaals te gaan melden in het e-loket. De werkdruk laat dit vaak niet toe. Dubbele registraties worden vaak als overbodig ervaren en wanneer er reeds een verslag van de interventie of PV opgemaakt is, is er geen incentive voor de politie om dit nogmaals allemaal in te geven in het e-loket.

Maar aangezien de agent of brandweerman/vrouw toch telkens een interventieverslag/PV moet opstellen na een melding of interventie bij een ongeval met een (wild) dier, lijkt het de beste oplossing een kleine aanpassing door te voeren in de manier van rapporteren of opslaan van de verslagen in de databank. Wanneer er in de databank een extra veld wordt toegevoegd waarin de soort kan toegevoegd worden van het dier dat bij het ongeval betrokken was (zoals reeds in de politiezones Bilzen-Hoeselt-Riemst en Regio Hoofdstad gebeurt), lijkt dit weinig extra moeite voor de agent, dit neemt letterlijk enkele seconden in beslag. Er zou zelfs met een drop-down menu gewerkt kunnen

worden dat aangeleverd wordt door ANB. Op die manier zou er wel bijvoorbeeld jaarlijks een overzicht van de ongevallen kunnen bezorgd worden aan ANB en INBO. Dit lijkt de oplossing die voor beide partijen zou kunnen werken, op die manier wordt de werkdruk van politie/brandweer niet extreem verhoogd, maar kunnen de gegevens toch verzameld en verwerkt worden door ANB/INBO.

Verder komen niet alle meldingen bij de brandweer binnen. De regel is dat de wegbeheerder moet instaan voor het opruimen van het aangereden dier. Dit wil zeggen dat op gemeentewegen de gemeente hiervoor moet instaan en op gewestwegen of autosnelwegen is dit de verantwoordelijkheid van Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). Aan enkele instanties werd ook naar de wijze van praktische afhandeling gevraagd en meestal wordt het dier teruggegeven aan de natuur en in het bos of in de berm gelegd. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt het verwijderd door de technische dienst van de gemeente of AWV. Soms wordt ook de lokale boswachter gecontacteerd en zorgt hij voor de verdere afhandeling. Wanneer het aangereden dier een gevaar vormt voor de veiligheid of het wegdek moet gereinigd worden, wordt toch de brandweer gebeld. De brandweer wordt ook regelmatig opgeroepen wanneer een dood dier in een rivier of kanaal aangetroffen wordt.

Conclusie:

De politie krijgt veel meldingen binnen van ongevallen met grofwild. Wanneer men een groot dier zoals een everzwijn, een hert of een ree aanrijdt, heeft de aanrijder of een getuige vaak de reflex om dit bij de politie te melden. Dit blijkt ook uit de cijfers die we hebben ontvangen van enkele politiezones. Politiezone CARMA heeft ons de gegevens bezorgd van de jaren 2020 en 2021 en dit bestand bevat 349 meldingen van ongevallen met ree, vos, everzwijn of wolf. De politiedatabanken bevatten dus een schat aan informatie omtrent deze ongevallen, maar het blijkt heel moeilijk om deze informatie over te brengen. Het grootste probleem is dat er in de standaard databank enkel kan gefilterd worden op ongeval met dier/wild en niet op diersoort, waardoor deze informatie voor ons onbruikbaar is. Manueel overzichten maken blijkt te arbeidsintensief en het gebruik van het e-loket wordt ook door de meeste politiezones als te belastend en arbeidsintensief beschouwd. Een aantal (3) politiezones zijn bereid de ongevallen met wild in het e-loket in te geven, enkele bekijken het nog intern en de meeste geven aan het e-loket niet te gebruiken in de toekomst.

Brandweerdiensten registreren ook telkens een meldings- en/of interventieformulier, hierin kan de diersoort vermeld staan, maar dit is geen vereiste. Ook bij de brandweerdiensten wordt de diersoort niet vermeld in de databank. Men kan dus geen automatisch overzicht genereren of bezorgen waarop de diersoort vermeld staat. Zij zijn ook niet echt bereid om meer administratieve taken op zich te nemen zoals bijvoorbeeld het maken van een overzicht of het gebruiken van het e-loket. De focus ligt bij het probleem oplossen, het dier opruimen, het wegdek vrijmaken en niet bij het registreren van de gegevens.

WBE's (wildbeheereenheden)

Wildbeheereenheden zijn groepen van jagers die vrijwillig samenwerken per gebied. In Limburg zijn er 37 wildbeheereenheden actief. Een WBE moet elk jaar (voor 1 april) een wildrapport indienen, dit bevat de geschatte voorjaarsstand, de afschotcijfers van het voorgaande kalenderjaar en de gerealiseerde vangst van het voorgaande kalenderjaar. Elke 6 jaar wordt ook een faunabeheerplan ingediend. Dit omschrijft de plannen van een jager om de wildpopulatie in het jachtterrein op een gezond peil te houden. In dit faunabeheerplan wordt ook een onderdeel opgenomen over het valwild. Dit is het wild dat sterft door aanrijdingen, maaiers, ziekte, verdrinking in kanalen... De wildstand in een jachtgebied wordt mee bepaald door het valwild. Veranderingen in de wildstand kunnen de jachtdoelen beïnvloeden. Het faunabeheerplan geeft aan hoe informatie over valwild verzameld wordt, welke doelstellingen de jager of wildbeheereenheid nastreeft en welke maatregelen genomen worden om valwild te voorkomen of te beperken.

Het is voor WBE's dus momenteel niet verplicht om de cijfers over verkeersongevallen (valwild) te melden bij ANB. In het wildrapport worden enkel tellingen en afschotcijfers weergegeven en geen valwild. In het faunabeheerplan moet opgenomen worden hoe het valwild verzameld wordt, maar niet de cijfers zelf. Idealiter zou de wijze van dataverzameling over valwild zijn om het e-loket 'Meldpunt schade' van ANB te gebruiken om dit valwild te melden. Dit is waar ANB op termijn naartoe wil werken. We willen dus graag benadrukken dat het e-loket 'Meldpunt schade' is opgebouwd om de verplichtingen van het faunabeheerplan op uniforme wijze te kunnen uitvoeren.

WBE	Samenvatting feedback
WBE Bocholt	Zij houden een kleine databank bij over valwild, ook andere doodsoorzaken dan verkeersongeval en nemen deze databank op in hun faunabeheerplan. Zij hebben een overzicht van de meldingen overgemaakt.
WBE Capreolus	Zij houden al 10 jaar gegevens bij over verkeersongevallen met wild. Politie geeft ook telkens door aan de beëdigde wachters wanneer er een ongeval gebeurt, zo heeft de WBE eigenlijk alle data in haar bezit. Zij halen ook vaak het dier op en/of maken het ter plaatse af als het teveel lijkt. De verkeersproblemen met everzwijnen en reeën groeien jaarlijks aan, vooral op de Brugstraat en Europalaan (Dilsen-Rotem-Opoeteren). In hun werkingsgebied zijn er veel grote verkeersassen die natuurgebieden doorkruisen. Ecoduct Vossenbergh heeft het aantal verkeersongevallen met wild niet drastisch verminderd omdat er werd nagelaten een wildraster te plaatsen. Zij geven hun data en waarnemingen regelmatig door aan INBO, maar krijgen nooit feedback of er worden geen maatregelen genomen op zwarte punten, men geeft aan dat feedback van INBO een stimulans kan zijn voor hun en andere WBE's om de data door te geven, wanneer ze er ook het resultaat van zien.
WBE De Bosbeekvallei	Valwild wordt bijgehouden op papier van de laatste 10 jaar, men krijgt geen meldingen van de politie, wel af en toe van de gemeente. Deze data worden jaarlijks doorgegeven aan HVV (op papier). Men gaat ons een excel overzicht van de laatste jaren bezorgen.
WBE De Burcht	Gegevens rond valwild worden elke maand opgevraagd aan de leden, men is hier eind vorig jaar mee begonnen door de terugval van de reeën. Men heeft mij de contactgegevens bezorgd van de persoon die hiervoor verantwoordelijk is. De cijfers voor 2022 worden momenteel nog verzameld. Men gaat de afgewerkte cijfers begin 2023 bezorgen.
WBE De Grote Beek	Korte werkwijze:

	<p>Meldingen via de Wilderapp geeft men tevens in het schadeluik e-loket ANB.</p> <p>De leden bezorgen de ondervoorzitter jaarlijks een globale geschreven lijst met daarop hun meldingen van alle diersoorten (valwild), het grofwild wordt ingegeven in het schadeluik e-loket ANB. Voor andere wildsoorten wordt bekeken of het relevant of opportuun is om deze in te geven.</p> <p>Meldingen via sociale media, gemeenten en andere worden tevens ingegeven in het schadeluik e-loket ANB, natuurlijk nadat de melding geverifieerd werd.</p> <p>De sporadische meldingen van onze leden worden tevens behandeld in het schadeluik e-loket ANB.</p> <p>Welke gegevens geven de leden door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Datum – uur - Soort, sexe en ouderdom (indien mogelijk voor de sexe en ouderdom) - Plaats van vaststelling - Vermoedelijke oorzaak - Contactgegevens van diegene die het vaststelt (kan een inwoner zijn) <p>Data worden ook bijgehouden in een GIS applicatie. Deze werd gebruikt om in het verleden aan het Agentschap Wegen en Verkeer en de gemeente de vraag te stellen of het niet mogelijk was om infoborden te plaatsen op een verkeersas met veel valwild. Werden inmiddels geplaatst.</p> <p>Meldingen via politie in het kader van ongevallen, werden tot heden niet ontvangen.</p>
WBE De Hei	
WBE De Herk	<p>Jaarlijks vraagt de WBE gegevens over valwild op bij de verschillende jachtgroepen. Deze gegevens (datum vondst, locatie van de vindplaats, vermoedelijke doodsoorzaak en wildsoort) worden door de secretaris van de WBE ingebracht in de database van Hubertus Vereniging Vlaanderen.</p> <p>Men heeft een extract bezorgd uit het goedgekeurde faunabeheerplan 2022-2028 betreffende de analyse van de data valwildgegevens voor de jaren 2018, 2019, 2020 en 2021.</p> <p>Verder heeft men ook de ruwe data bezorgd, een overzicht (Excel) van alle meldingen die de laatste jaren ingegeven zijn in het ledenportaal van HVV (werd bij het kenniscentrum van HVV opgevraagd).</p> <p>De WBE is op de hoogte van het e-loket 'meldpunt schade' van ANB.</p>
WBE De Korhaan	
WBE De Leeuwerik	<p>Zij hebben nog nooit melding gekregen of vaststelling gedaan van een ongeval met grofwild en hebben bijgevolg dus geen data ter beschikking. Zijn wel bereid om in de toekomst, als er een melding binnenkomt, dit bij ANB/INBO te melden.</p> <p>Geven aan dat ze al jaren erop aandringen bij de gemeente om alle verkeer, tenzij voor landbouw of jacht, te verbieden op de ruilverkavelingswegen, maar hier wordt geen gehoor aan gegeven.</p>
WBE De Molenbeekvallei	<p>Af en toe aanrijdingen met ree. Zij vernemen een aanrijding pas later of niet, want er wordt meestal dadelijk contact genomen met brandweer of politie en die contacteren dan Animal Rescue Service in Sint-Truiden. Dus</p>

	ze krijgen geen volledig overzicht van alle ongevallen. Men is op de hoogte van het e-loket 'meldpunt schade', maar maakt er geen gebruik van. De huidige administratie wordt reeds te arbeidsintensief bevonden (jaarlijks wordt er een wildrapport ingediend via het e-loket van ANB en HVV), dus extra werk wordt niet gedaan/gewenst.
WBE De Oetervallei	Men houdt de meldingen van hun leden bij via de Wilder app. Men houdt geen eigen databank bij.
WBE De Prinsenloop	
WBE De Vier Rivieren	Men vraagt aan de leden om gegevens over valwild bij te houden, data worden doorgegeven aan de secretaris, hiermee wordt voorlopig niets gedaan. Meldingen komen niet van de politie, enkel van leden (wat ze zelf zien of horen). Enkele jaren geleden hebben zij contact opgenomen met de politie om eventueel meldingen door te geven, maar hier is bij de politie de tijd niet voor.
WBE De Zandhaas	Niet zo heel veel meldingen in hun gebied. Vroeger werden gegevens rond valwild bijgehouden (vóór het bestaan van de Wilder app), dan werd het valwild gemeld bij HVV (voor de opmaak van het wildrapport). Nu gebruikt men de Wilder app voor valwild, zowel voor de meldingen als voor de opvolging, zij promoten deze werkwijze onder hun leden. Er wordt nu dus geen databank meer bijgehouden. Zij hebben geen contact met de politie, af en toe krijgen ze een melding door van de gemeente (via kennissen daar, niet structureel).
WBE De Zwarte Beek	Zij houden alle gegevens die ze binnenkrijgen van leden bij. Valwild wordt ook opgenomen in jaarlijkse afschotstatistieken, valwild wordt bijgeteld bij afschot. Vermoedelijk wordt het valwild ook gemeld bij HVV. Men krijgt geen meldingen van de politie, enkel meldingen van leden.
WBE Halense Jachtvrienden	Zij krijgen een 5-tal meldingen per jaar, dit is via bewoners, leden, gemeente, dus niet erg structureel, meestal via kennissen. Valwild wordt momenteel nergens doorgegeven. Sommige leden gebruiken de Wilder app, maar dit gebeurt niet systematisch binnen deze WBE, e-loket ANB wordt niet gebruikt.
WBE Haspengouw	Gegevens worden verspreid en sporadisch verzameld, worden momenteel niet doorgegeven (dus ook niet bij HVV) omdat het op dit moment niet verplicht is. Voor veel mensen is het onduidelijk wat er moet gebeuren met valwild. Politie wordt meestal gebeld, maar weet niet wat ze moeten doen, soms wordt een jager gebeld, maar deze durft het dier vaak niet afmaken (om het uit zijn lijden te verlossen) uit angst voor de publieke opinie en dat er negatieve pers uit volgt. e-loket traag en triestig om mee te werken, niet gebruiksvriendelijk, valwild integreren in jachtloket zou al een verbetering zijn. Dan moet men maar 1 keer inloggen. Er wordt ook meegegeven dat er bij de jachtwetgeving weinig feedback van de praktijk wordt gevraagd of weinig inspraak is van jagers. ANB had beter iedereen verwittigd over het onderzoek, dan zou de medewerking vlotter gaan, als de WBE's reeds via ANB op de hoogte waren gebracht en voorbereid op de vragen.

	<p>De secretaris van de WBE kan de data van 2021 bezorgen, heeft wel wat werk om alles te verzamelen, data van vóór 2021 zijn moeilijker door te geven en zullen dus niet bezorgd worden.</p> <p>Hij geeft ook aan ter beschikking te blijven voor verdere vragen of informatie in verband met het onderzoek.</p>
WBE Hasselt-Oost	<p>Als de WBE meldingen krijgt van valwild geven ze dit aan in het e-loket. Zij krijgen niet alle meldingen van verkeersongevallen door, de meeste meldingen komen binnen bij de politie en de gemeentediensten.</p>
WBE Herkenrode	<p>Nog geen grote everzwijnpopulatie aanwezig in hun gebied.</p> <p>Jachtgroepen moeten het valwild jaarlijks doorgeven voor 1 april (faunabeheerplan). Deze lijsten worden in excel bijgehouden. Ook jaarlijks in excel-format aan HVV doorgegeven.</p>
WBE Hesbania	<p>Zij krijgen de data door van ARS (Animal Rescue Service) die instaan voor het ophalen van aangereden dieren in hun werkingsgebied, dus de lijst is idem aan deze rechtstreeks van ARS. Geen bijkomende meldingen.</p>
WBE Land van Haspengouw	<p>Zij krijgen geen meldingen binnen en hebben meestal geen weet van ongevallen, tenzij ze het toevallig vernemen of zien, er is ook geen contact met de politie. Dus er zijn geen gegevens beschikbaar.</p> <p>Eigen bemerking: Animal Rescue Service is werkzaam binnen hun gebied, dus waarschijnlijk contacteren politie en gemeente hen i.p.v. de WBE.</p>
WBE Jacht en Natuur Lommel	<p>Werking binnen hun WBE: politie Lommel verwittigt een jager binnen de WBE (drie van hen hebben die taak op zich genomen) die ter plaatse gaat om het dier op te halen of af te maken (bijna altijd wordt het wild na een ongeval afgemaakt indien het nog leeft), de jager staat bij deze ook in voor de melding.</p> <p>Zij doen dit zo, ook omdat ze dan het valwild in mindering brengen van het te schieten wild (afschotdoelstellingen), zodat de wildbalans niet uit evenwicht gaat doordat er geen rekening wordt gehouden met wild dat sterft bij een verkeersongeval. Dus dit valwild wordt ook ingegeven bij het afschot. Een opmerking hierbij vanuit ANB: dit is niet de bedoeling, valwild hoort apart gemeld te worden en niet afgetrokken te worden van het afschot, want valwild is net vaak de verklikker van te weinig afschot.</p> <p>Men vindt het ook zonde van het vlees dat nog geconsumeerd kan worden en niet per se naar Rendac hoeft.</p> <p>Alles wordt ingegeven (voorjaarstelling, afschot, valwild...) in het ledenportaal van HVV. Voorjaarstelling en afschot wordt van hieruit doorgegeven aan ANB.</p> <p>Opmerking e-loket ANB:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet compatibel met Apple - Alles (rapporten, aanvragen...) moet ingegeven worden op jachtveldniveau en niet op WBE niveau. Bijgevolg moet er dan een mailtje gestuurd naar de ANB verantwoordelijke voor Limburg met de melding dat hetgeen ingegeven is voor de hele WBE geldt en niet enkel voor dat jachtveld en deze persoon moet dit dan handmatig aanpassen. Dus dit is niet zo praktisch. <p>Idee om data in de toekomst makkelijker te verzamelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meldpunt visserij, jacht en wildbeheer (e-loket ANB): maak hierin extra formulier aan om het valwild te melden, want jagers gebruiken dit e-loket vrij frequent en dit gaat de drempel om het in te geven verlagen. Meldpunt schade wordt geacht enkel voor materiële schade DOOR wild gebruikt te moeten worden, niet voor

	<p>aangereden wild, veel voorkomende misvatting (beschrijving e-loket misschien ook niet helemaal correct)</p> <p>Meldpunt schade kan dan nog steeds gebruikt worden door bvb gemeentes, maar dan kunnen de jagers dit binnen hun veelgebruikte e-loket rechtstreeks melden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikel in het HVV ledenblad publiceren met uitleg over het gebruik van het loket voor valwild en het nut/doel om deze gegevens te verzamelen. <p>Staat niet weigerachtig tegenover het gebruik van het e-loket voor valwild.</p>
WBE Jekervallei	<p>Weinig verkeersongevallen met everzwijnen, voornamelijk reeën.</p> <p>Enkele zwarte punten zijn de Luikersteenweg, Viséweg, Maastrichtersteenweg.</p> <p>Hebben een goede verstandhouding en samenwerking met de politie en Natuurpunt inzake deze verkeersongevallen.</p> <p>Zij gebruiken de Wilder app voor meldingen van verkeersongevallen.</p>
WBE Keha	<p>Jaarlijks wordt het valwild doorgegeven aan HVV, men verwijst mij door naar Stad Bilzen en INBO voor data over ongevallen.</p> <p>Men doet enkel het noodzakelijke (verplichte) papierwerk, ze doen alles gratis en vrijwillig (en naast hun fulltime job), er is geen tijd om meer te doen.</p>
WBE Kinrooi	<p>Binnen de WBE is de afspraak dat iedere jachtgroep het valwild kan melden via het e-loket van ANB. Zij houden zelf geen databank bij.</p>
WBE Maaslandia	<p>Men krijgt niet veel meldingen over verkeersongevallen met grofwild.</p> <p>De data worden niet structureel verzameld of doorgegeven.</p> <p>Enkele leden gebruiken de Wilder app, maar niet allemaal.</p>
WBE Mangelbeek	<p>Alle leden dienen de formulieren valwild in te vullen en aan de contactpersoon te bezorgen. Hij gaf dit altijd in in het ledenportaal van HVV.</p> <p>Recent werd hij op een vergadering door HVV geïnformeerd dat deze gegevens niet verwerkt worden en dat men beter de Wilder app kan gebruiken. Daardoor is men nu overgeschakeld op het gebruik van de Wilder app. Hij gaat mij de beschikbare data nog bezorgen van de afgelopen 10 jaar.</p>
WBE Molenbeersel	<p>Ongevallen met herten komen heel weinig voor.</p> <p>De laatste 3 à 4 jaar zijn er sowieso weinig ongevallen met grofwild in hun gebied doordat op gevaarlijke plaatsen overal wildspiegels zijn gehangen in samenwerking met de provincie, hiermee is het aantal ongevallen tot bijna 0 herleid.</p> <p>Tijdens een drukjacht in december 2021 is er nog een aanrijding geweest met een everzwijn, maar dit was ten gevolge van de drukjacht. Politie was bij de drukjacht aanwezig en dus ook onmiddellijk bij het ongeval. Schade aan voertuig is vergoed door de verzekering (omwille van de drukjacht).</p> <p>Er gebeuren relatief weinig ongevallen in Molenbeersel, vermoedelijk omdat er een groot natuurgebied is waar de dieren voldoende ruimte hebben en dus niet zo vaak uitkomen, ook geen grote verkeersassen die dit gebied doorsnijden.</p> <p>Men zal de weinige ongevallen die gebeuren in de toekomst bijhouden en melden bij ANB.</p>
WBE Nieuwenhoven	<p>Zij krijgen de data door van ARS (Animal Rescue Service) die instaan voor het ophalen van aangereden dieren in hun werkingsgebied, dus de lijst is idem aan deze rechtstreeks van ARS. Geen bijkomende meldingen.</p>
WBE Patrijzenkuilen	<p>Deze WBE krijgt weinig tot geen meldingen van aangereden grofwild.</p>

	Everzwijnen, damherten en edelherten komen nog niet voor in hun werkingsgebied. Ree kan al wel eens aangereden worden, maar dan heeft de WBE er meestal geen weet van.
WBE Perdix	Zij gebruiken de Wilder app voor alle meldingen.
WBE St-Michiel	Ledenportaal HVV wordt gebruikt om valwild te melden, elke regio geeft hier zelf het valwild in. Meldingen van verkeersongevallen komen niet structureel binnen van gemeente of politie, eerder van iemand die iets ziet of hoort en iemand binnen de WBE kent en dit zo doorgeeft.
WBE Suetendael	De gecontacteerde van deze WBE is ook werkzaam bij politiezone CARMA, dus krijgt vandaar veel meldingen en informatie over verkeersongevallen met grofwild. Binnen de WBE worden er geen data bijgehouden. Als inspecteur deed hij dit wel tot 2 jaar geleden. Door werkdruk is de opvolging en registratie niet meer haalbaar. Professioneel (via PZ Carma) werden de data jaarlijks overgemaakt aan het ANB en kenniscentrum. E-loket 'Meldpunt schade' is gekend doch wordt niet gebruikt.
WBE Tessenderlo	Het gebeurt zelden dat meldingen rechtstreeks bij hen binnenkomen, week na de feiten horen ze er pas van, via via. Laatste 20 jaar databank valwild bijgehouden (door leden doorgegeven), hier zit wel enkele maanden vertraging op omdat het niet meteen gemeld wordt maar pas na enkele maanden een overzicht wordt doorgegeven, echtheid kan niet gecontroleerd worden. Deze data worden doorgegeven aan HVV en samen met wilddrapport aan ANB doorgegeven. Men heeft gevraagd aan leden om alles in e-loket in te geven. Men verwacht dat de oudere leden (70+) dit niet echt doen, moeilijk om met digitale toepassingen te werken. Er werden wildspiegels geplaatst op zwarte punten, ze hebben een goede samenwerking met de gemeente Tessenderlo, de spiegels worden bekostigd door de gemeente en geplaatst door de WBE. Everzwijnen komen massaal op in het gebied, vanaf Beringen. Stad Beringen vraagt om populatie terug te dringen. Probleem is dat grote stukken natuur niet bejaagbaar zijn door aankoopbeleid ANB.
WBE Voeren	Eén van de leden van deze WBE is werkzaam bij ANB en verzamelt het valwild voor deze WBE. De secretaris stuurt deze data door naar HVV, maar niet naar ANB. Meldpunt schade wordt enkel gebruikt bij schade veroorzaakt door wild, maar niet voor het melden van verkeersongevallen. Zij beschikken over een databank van alle valwild binnen het werkingsgebied vanaf 2009 tot heden. De laatste jaren is er een toename van het valwild en wanneer dit zowel bij HVV als bij ANB gemeld moet worden, ontbreekt het aan tijd om het op beide plaatsen te melden, dus weinig bereidheid tot gebruik van het e-loket. Het wordt in overweging genomen.
WBE Vogelsanck	
WBE Warmbeekvallei	Sporadisch krijgen zij meldingen van valwild, maar niet systematisch door bijvoorbeeld de politie. Data worden niet systematisch bijgehouden, leden kunnen het valwild melden via de Wilder app. Vanzelfsprekend worden deze data dus niet gemeld in het e-loket of elders en is er geen databank beschikbaar. Ze zijn min of meer op de hoogte van het bestaan van het e-loket 'Meldpunt schade' maar het wordt niet veel toegepast, leden van de WBE zijn niet zo begaan met online toepassingen en/of twijfelen aan het nut ervan.

	Ze leveren jaarlijks onderkaken van reewild en zwartwild in, vele leden zien hiervan het nut niet in, er wordt onvoldoende feedback gekregen van het INBO.
WBE Willekesberg	Men geeft aan dat er geen everzwijnen voorkomen in hun gebied. Reeën worden af en toe aangereden op de snelweg. Laatste 2 à 3 jaar krijgen zij heel weinig meldingen. In maart brengen de jachtrechthouders hun formulieren valwild binnen, sommigen geven dit niet door. Deze formulieren worden opgenomen in het faunabeheerplan. e-loket wordt momenteel niet gebruikt. Men is de digitale toepassingen niet zo gewoon en het is onpersoonlijk, er wordt geen feedback gegeven. Ook geeft men aan zelf geen overzicht meer te hebben wanneer alles in het e-loket wordt ingegeven ofwel moet men alles ook nog in een excel bijhouden. HVV vraagt de valwild data ook op en wanneer ze enkel ingegeven worden in het e-loket van ANB heeft men zelf geen overzicht meer of kan men dit niet aan HVV bezorgen.

Bespreking:

De werkwijzen en het aantal meldingen over verkeersongevallen met wild verschillen sterk per WBE. Sommige WBE's hebben een goede band met de politiediensten en worden zelfs opgeroepen wanneer een ongeval met wild gebeurd is, andere WBE's hebben helemaal geen contact met politie en krijgen de meldingen die bij de politie binnenkomen bijgevolg ook niet door. Hierdoor verschilt het zeer sterk van WBE tot WBE hoeveel data er beschikbaar zijn. Want zoals eerder vermeld, is het vermoeden dat de meeste ongevallen met grofwild bij de politiediensten gemeld worden.

De jagers houden vaak valwilddata bij, in excel, uit eigen initiatief en interesse en als ze erover beschikken. Vaak wordt politie/brandweer/gemeente gecontacteerd en wordt het dier opgeruimd zonder de jager of WBE ervan op de hoogte te stellen. De data zijn dus vaak onvolledig, tenzij de WBE een afspraak heeft met de lokale politie dat meldingen van verkeersongevallen met wild ook altijd aan iemand van de WBE worden doorgegeven. Dit gebeurt echter bij een kleine minderheid van de WBE's (2 om exact te zijn). De bijgehouden gegevens worden niet altijd aan ANB doorgegeven.

Er is ook een grote verscheidenheid aan registratiewijzen van de data rond deze ongevallen, soms worden ze door de secretaris bijgehouden op papier of in excel, soms worden ze ingegeven in het HVV (Hubertus Vereniging Vlaanderen) ledenportaal, soms worden de data nergens verzameld, andere WBE's gebruiken de Wilder-app en sommige gebruiken het e-loket. Er is dus moeilijk een algemene tendens te onderscheiden in de werkwijzen van de WBE's. Vaak is er ook een grote onwetendheid of onzekerheid over de juiste manier of de manier waarop het gedaan zou moeten worden. Daarom kan het nuttig zijn om onder de WBE's informatie te verspreiden over de standaard werkwijze volgens Agentschap Natuur en Bos. Dit kan eventueel via een e-mail of brief die rondgestuurd wordt aan de WBE's persoonlijk.

De WBE's zijn vrij goed op de hoogte van het bestaan van het e-loket 'meldpunt schade' aangezien ze reeds een gelijkaardig e-loket gebruiken, nl. 'Visserij, jacht en wildbeheer', voor het melden van afschot, tellingen... en om hun faunabeheerplan in orde te maken. Toch wordt het e-loket vaak niet gebruikt. De opmerking wordt meegegeven dat wanneer zij het valwild en de ongevallen met wild in het e-loket van de jacht zouden kunnen ingeven de drempel veel lager zou zijn om dit te melden. Nu moet er telkens tussen de twee loketten geswitcht worden en men moet telkens opnieuw inloggen

met zijn eid of itsme. Vroeger waren deze e-loketten echter geïntegreerd, maar deze werden gesplitst door ANB om op die manier verwarring te voorkomen en om het gebruiksvriendelijker te maken.

WBE's zijn vrijwillige organisaties, dit is een hobby, geen job. Vandaar worden administratieve taken (zoals valwild melden in het e-loket) vaak als te arbeidsintensief bevonden en wordt het niet of weinig structureel gedaan, op enkele uitzonderingen na.

Er is wel een kloof merkbaar tussen de oudere en jongere generatie. Onder de oudere generatie is er weinig bereidheid tot het uitvoeren van extra administratie. De huidige administratie wordt reeds te zwaar bevonden. Men verwijst vaak ook naar het faunabeheerplan waar valwild data in opgenomen zouden zijn. Dus men denkt dat de rapportage van valwilddata in het faunabeheerplan volstaat en een 'extra' melding in het e-loket niet nodig is. De jongere generatie is meer bereid tot het uitvoeren van meldingen/administratie op voorwaarde dat de e-loketten/meldpunten efficiënt werken.

Sommige WBE's geven mee dat ze het valwild 'verrekenen' in het afschot en dus ook als aantal bij het afschot tellen of vermelden. ANB geeft aan dat dit absoluut niet de bedoeling is en dat men dit strikt gescheiden dient te houden. Valwild is immers vaak een verklikker van te weinig afschot.

Een samenvatting van de werkwijzen en de WBE's die volgens deze wijze werken wordt hieronder in tabelvorm weergegeven. De 33 WBE's die hebben geantwoord op onze vragen zijn hierin opgenomen.

Werkwijze	WBE	Aantal
E-loket 'Meldpunt schade'	WBE De Grote Beek, WBE Hasselt-Oost, WBE Kinrooi	3
Data doorgegeven bij faunabeheerplan	WBE Bocholt, WBE Willekesberg	2
Wilder	WBE De Zandhaas, WBE Jekervallei, WBE Mangelbeek, WBE Perdix, WBE Warmbeekvallei	5
HVV (ledenportaal of andere manier)	WBE De Bosbeekvallei, WBE De Herk, WBE De Zwarte Beek, WBE Herkenrode, WBE Jacht en Natuur Lommel, WBE Keha, WBE St-Michiel, WBE Tessenderlo, WBE Voeren	9
Eigen databank, niet doorgegeven	WBE Capreolus, WBE De Burcht, WBE De Vier Rivieren	3
Geen databank of geen eenduidige regel voor dataverzameling	WBE De Leeuwerik, WBE De Molenbeekvallei, WBE Halense Jachtvrienden, WBE Haspengouw, WBE Hesbania, WBE Land van Haspengouw, WBE Maaslandia, WBE Molenbeersel, WBE Nieuwenhoven, WBE Patrijzenkuilen, WBE Suetendael	11

Uit deze tabel kunnen we concluderen dat de meeste WBE's (ongeveer 1/3de) geen databank bijhouden en/of geen gestructureerde werkwijze hanteren voor het verzamelen, opslaan en doorgeven van gegevens rond ongevallen met wild. 9 van de 32 (ongeveer 30%) geeft hun valwild data door aan HVV (Hubertus Vereniging Vlaanderen) via het ledenportaal of aan een contactpersoon (in excel of op papier). 5 WBE's gebruiken de Wilder app, wat een verrassend laag aantal is aangezien de Wilder app speciaal door en voor de jachtsector ontwikkeld werd. 3 WBE's hanteren een eigen databank die niet extern gedeeld wordt en 3 WBE's gebruiken reeds het e-loket 'Meldpunt schade' van de overheid. 2 WBE's geven de valwild data door bij hun faunabeheerplan. Hierbij willen we de opmerking meegeven dat het e-loket ontwikkeld is om deze data niet meer apart te moeten weergeven in het faunabeheerplan. We willen hierbij nogmaals benadrukken dat valwildregistratie verplicht is en dat het de bedoeling is om hiervoor het e-loket meldpunt schade te gebruiken.

Deze tabel weerspiegelt de variatie in werkwijzen. De meeste WBE's die een databank bijhouden en doorgeven, geven dit door aan HVV, meestal via het ledenportaal, maar deze data komen niet bij INBO en/of ANB terecht. Aan deze data zit geen georeferentie gekoppeld waardoor ze moeilijk automatisch verwerkt kunnen worden bij INBO en nog veel arbeidsintensieve handelingen vergen om de data gebruiksklaar te maken. De beheerders van de Wilder app geven wel op regelmatige basis hun gegevens door aan INBO, de app slaat deze op met georeferentie waardoor ze bij INBO automatisch verwerkt kunnen worden. Naar verwerking en doorstroom van gegevens toe is het dus wenselijker om de data in te voeren in de Wilder app dan in het ledenportaal van HVV.

Conclusie:

Er is een bereidheid bij de WBE's, vanuit algemene interesse in wild, om gegevens over ongevallen bij te houden en te registreren. Enkele contactpersonen hebben een fundamenteel probleem met de 'administratieve rompslomp' bij het jagen.

Enkele WBE's geven aan dat ze het valwild bij het afschot rekenen. We willen hier dan ook benadrukken dat dit niet de bedoeling is. Valwild en afschot horen niet tot dezelfde categorie en wanneer er veel valwild is, geeft dit vaak een te laag afschot aan.

Hetgeen dat het meeste opvalt bij de WBE's is de variatie aan werkwijzen. Dit is vaak het gevolg van het ontbreken van een duidelijke en goed gecommuniceerde standaard werkwijze. Ook is men er zich vaak niet van bewust dat valwildregistratie wel degelijk verplicht is.

Jammer is ook dat veel WBE's de moeite doen om de data in te geven in het HVV ledenportaal en dat deze niet doorstromen naar de overheid om ze te kunnen verwerken en gebruiken. Ook door HVV worden deze data niet verder verwerkt en geanalyseerd, enkel opgeslagen.

Men staat over het algemeen (meerderheid van de WBE's) niet zo positief tegenover het e-loket 'Meldpunt schade' omwille van verschillende redenen:

Technische moeilijkheden

- Werkt niet op Apple toestellen
- Men moet telkens opnieuw inloggen, ook wanneer men wil switchen tussen het e-loket Meldpunt Schade en het e-loket Visserij, jacht en wildbeheer.

Persoonlijke feedback

- Wanneer het enkel hier ingegeven wordt, heeft men zelf geen overzicht beschikbaar, dus men wil het zelf liever bijhouden in een eigen databank
- Men krijgt geen feedback over data (door ANB of INBO)
 - o Opmerking bij deze feedback is dat alle data die ingegeven worden in het e-loket 'Meldpunt schade' verwerkt worden door INBO en gepubliceerd worden op de website: <https://faunabeheer.inbo.be/>
- Te veel administratief werk voor het uitvoeren van een hobby
- Het werkt niet goed, traag

Verzekeringsmaatschappijen

Instantie	Samenvatting feedback
Corona Direct	In het kader van de omnium verzekering is het contact met dieren verzekerd. Het begrip "dier" wordt ruim geïnterpreteerd. Het gaat over hond, koe, kat, vogel tot wild. Het is niet mogelijk in onze database te filteren op het soort dier waar het over gaat. De gewenste informatie kunnen ze ons niet verschaffen.
Yuzzu	Geen reactie
KBC verzekeringen	Geen reactie
Axa	Geen reactie
DVV verzekeringen	Geen reactie

Bespreking:

Het is moeilijk om contact te leggen met de hoofdkantoren van de verschillende verzekeringsmaatschappijen. Soms is er op hun website een e-mailadres terug te vinden, maar vaak is dit zelfs niet beschikbaar en dient er een contactformulier ingevuld te worden. Er komt zeer weinig reactie op onze vraag of zij gegevens rond ongevallen met grofwild verzamelen, wat zij met deze gegevens doen en of zij deze gegevens aan een andere instantie bezorgen of doorgeven. 1 verzekeringsmaatschappij heeft geantwoord dat ze in hun databank niet kunnen filteren op soort dier. Ze kunnen ons dus geen overzicht bezorgen van de ongevallen met grofwild die bij hen zijn aangegeven.

Conclusie:

De verzekeringsmaatschappijen zouden potentieel veel data kunnen hebben. Wanneer mensen een (kleine) omnium verzekering hebben en ze hebben schade aan hun voertuig ten gevolge van een aanrijding met een dier, kunnen zij dit bij hun verzekeringsmaatschappij aangeven en de schade terugvorderen. De aanrijdingen door mensen die geen (kleine) omnium verzekering hebben op hun wagen, gaan hierin wel verloren. De verzekeringsmaatschappijen worden dus vaak op de hoogte gesteld van ongevallen, zeker met de grote zoogdieren zoals everzwijnen aangezien men in dit geval verwacht dat er schade aan het voertuig zal voorkomen. Echter door het gebrek aan medewerking of door het feit dat ze niet kunnen filteren op diersoort, kunnen de data niet aan ons bezorgd worden en zijn er geen gegevens beschikbaar gesteld. Wanneer echter de data uit de politiedatabank aan ANB en INBO bezorgd kunnen worden, is het overbodig om de data van de verzekeringsmaatschappijen nog op te vragen. Wanneer er een ongeval gebeurt met een wild dier, kan iedereen met een (kleine) omnium verzekering de schade terugvorderen. Hiervoor heeft de betrokkene een PV (Proces-Verbaal) nodig opgesteld door de politie. Dit wil zeggen dat de gegevens die doorgegeven worden aan de verzekeringsmaatschappij eerst al in de politiedatabank ingegeven werden. Deze worden dus dubbel geregistreerd bij de verzekeringsmaatschappijen. De verzekeringsmaatschappijen werden gecontacteerd omdat de data bij de meeste politiezones momenteel niet vrijgegeven konden worden.

Overige instanties/databronnen

Instantie	Samenvatting feedback
Natuurhulpcentrum Opplabbeek	<p>Enkel data rond gekwetste dieren worden bijgehouden. E-mail gestuurd om deze data op te vragen, maar geen antwoord ontvangen.</p> <p>Indien gebeld wordt voor een dood dier, verwijst het natuurhulpcentrum de beller door naar de wegbeheerder (AWV, gemeenten...). In sommige gemeenten is de brandweer verantwoordelijk voor het ophalen van kadavers, sommige gemeenten werken samen met een vzw of andere ophalers.</p>
Vogel- en zoogdierenopvang- centrum Heusden- Zolder	<p>Er wordt van elk dier dat binnengebracht wordt een individuele fiche opgemaakt. De lijsten worden 1 keer per jaar overgemaakt aan Vogelbescherming Vlaanderen, die op hun beurt rapporteren aan Agentschap Natuur en Bos. De plaats van vondst (dus van het ongeval) wordt niet bijgehouden. Enkel de soort en wat ermee gebeurt (vrijgelaten, geëuthanaseerd...). Er is geen bereidheid om in de toekomst het e-loket te gebruiken, de huidige administratie wordt reeds als te belastend beschouwd. Als er voor hen een voordeel aan vast hangt om het te melden, zou dit overwogen kunnen worden.</p>
Vogelbescherming Vlaanderen	<p>Elk jaar sturen de 9 VOC's (Vogelopvangcentra) een jaarbalans naar Vogelbescherming Vlaanderen (koepel). Een vrij eenvoudige tabel met lijnen per diersoort en kolommen per oorzaak van binnenbrengen alsook per resultaatcategorie. In de cellen komen dan het aantal individuen terecht. 'verkeer' zit als categorie van binnenbrengen opgenomen. Het is dus perfect mogelijk om voor specifieke diersoorten aan te geven hoeveel dieren er jaarlijks in elk VOC worden binnengebracht. Kanttekening: het gaat hier dan wel over nog levende dieren, VOC's halen normaal gezien geen dode dieren op tenzij in het kader van de ziektebewaking.</p> <p>Deze gegevens worden door Vogelbescherming Vlaanderen enkel doorgegeven op specifieke vraag van onderzoeksinstituten of ANB (hoewel zij die data jaarlijks ook toegestuurd krijgen vanuit de VOC's in kader van de subsidieregeling).</p> <p>Wat in deze jaarbalansen echter niet inbegrepen zit, is de locatie waar het dier gevonden werd. Deze informatie wordt wel opgenomen op de afgedrukte intakefiches in elk VOC maar deze worden niet overgebracht in de excelfile die wordt toegestuurd. Als deze info ook gewenst is, dan moeten de VOC's zelf bevraagd worden.</p> <p>Ze testen momenteel wel een dataregistratiesysteem uit dat zou moeten toelaten om in de toekomst alle info per dier digitaal te archiveren (zo ook locatie van vondst) en gemakkelijk overzichten te trekken en analyses uit te voeren.</p> <p>Werking VOC's: zij maken een handgeschreven fiche op per dier dat binnenkomt. -> enkele gegevens worden dan ingevoerd in de databank op de lokale computer, hierbij gaan al redelijk wat gegevens verloren, zoals bijvoorbeeld het adres van vondst (en ongeval) -> uit deze databank worden dan gegevens overgedragen aan Vogelbescherming Vlaanderen maar dit is eigenlijk enkel een lijst (per VOC) met soort en</p>

	<p>oorzaak van letsel/dood (hier zal dan wel verkeersslachtoffer tussen staan) maar een plaats van het ongeval kan dus momenteel niet uitgefilterd worden.</p> <p>Ze zijn in 2022 gestart met een test van een dataregistratiesysteem in 5 VOC's waarbij de papieren fiche vervangen wordt door een digitale, waardoor wel alle info in de databank terechtkomt. Naar de toekomst toe is er dus wel een mogelijkheid om de gevraagde informatie aan INBO te bezorgen.</p> <p>Vogelbescherming Vlaanderen blijft ook beschikbaar voor verdere vragen.</p>
<p>Hubertus vereniging vlaanderen</p>	<p>Vroegere databank (intranet) hield geen georeferenties bij, enkel wat de melder ingeeft (gemeente en ev. straatnaam en nummer).</p> <p>In 2020 zijn de apps 'Wilder' en 'Jager Portaal' ontwikkeld, respectievelijk voor de burger en de jager. Wanneer de burger een melding doet in de Wilder app, krijgt de betreffende jager deze meldingen in het Jager Portaal te zien wanneer ze betrekking hebben op zijn jachtgebied. In deze app en bijhorende databank worden wel georeferenties opgeslagen. De apps zijn momenteel nog eigendom van LJV, overdracht naar HVV is in gang gezet.</p> <p>HVV is niet bereid het gebruik van het e-loket aan te bevelen aan hun leden of aan anderen, omdat ze op die manier waardevolle informatie voor de betreffende jager mislopen.</p> <p>Zij zijn wel bereid om de gegevens op regelmatige basis over te hevelen naar INBO en/of een overeenkomst te sluiten met ANB/INBO om tegen betaling mee de app te ondersteunen of om te bouwen zodat de data rechtstreeks naar de databank van INBO vloeien (deze aanpassingen moeten dan wel bekostigd worden door ANB/INBO aangezien het op hun vraag is).</p> <p>Valwild wordt niet door elke WBE (structureel) gemeld, dus data zijn niet altijd makkelijk te interpreteren (soms van een heel gebied geen data omdat niemand ze ingeeft, niet omdat er hier geen ongevallen gebeuren, conclusies over punten waar veel ongevallen gebeuren kunnen wel getrokken worden). Valwild wordt ook niet opgenomen in het jaarlijks wildrapport.</p> <p>Een opmerking hierbij langs de kant van ANB is dat het meldpunt schade oorspronkelijk gebouwd is zodat WBE's het valwild hier kunnen ingeven en niet elders moeten melden (zoals in het wildrapport, faunabeheerplan...).</p>
<p>Natuurpunt vzw</p>	<p>Natuurpunt studie heeft mij de rapporten bezorgd van de 3 studies 'Dieren onder de wielen' en mij verder verwezen naar hun opdrachtgever, de Vlaamse Overheid (Katja Claus).</p> <p>Een andere contactpersoon (diensthoofd beleid) bevestigt dat alle Natuurpunt afdelingen, leden en medewerkers data i.v.m. ongevallen met dieren ingeven in Waarnemingen.be of dieren onder de wielen, er zijn dus geen lokale databronnen of databanken beschikbaar die niet beschikbaar zijn uit de apps/websites. Voor meer informatie over het project of de app 'Dieren onder de Wielen' verwijst hij door naar de directeur van de afdeling Natuurpunt studie. Dit is ook de contactpersoon voor een eventuele koppeling van de data uit waarnemingen.be naar INBO.</p>

Limburgs Landschap	<p>Als bijz. veldwachters bij Limburgs Landschap vzw maken zij afspraken met de plaatselijke WBE's om melding te doen bij het ANB van de verkeersslachtoffers. Ze volgen dit ook op.</p> <p>Momenteel is het zo dat er eigenlijk geen duidelijke afspraken zijn voor een goede en correcte melding. (meldingen worden soms dubbel, driedubbel of niet gedaan ...)</p> <p>Overleg gehad met 2 boswachters, deze bevestigen dat er momenteel geen duidelijke afspraken zijn om valwild te melden. E-loket wordt niet gebruikt en er wordt ook aangegeven dat het te moeilijk is om ter plekke het ongeval in te geven met de smartphone, omwille van het inloggen met e-id en dat er geen app-versie van het e-loket beschikbaar is. Een melding achteraf op bureau doen is te omslachtig of wordt vaak vergeten. WBE's worden aangegeven als een grote databron, zij zijn ook meestal op de hoogte van de zwarte punten. Eventueel zijn de veldwachters van Limburg Landschap bereid om de app 'Dipla' te gebruiken om valwild in hun gebieden ter plaatse bij ANB te melden, zij gebruiken de app reeds voor andere toepassingen, deze piste eens bekijken. Zij zijn bereid tot medewerking.</p>
Provincie Limburg	<p>Zij beschikken niet over gegevens betreffende ongevallen, meldingen komen daar zelden binnen. Af en toe wordt iets gemeld via een gemeente, maar dan wordt steeds aangespoord om het in het e-loket meldpunt schade in te geven en wordt gestimuleerd om dit ook telkens te doen bij een melding. Houden dus zelf geen excel of databank bij.</p>
AWV (Agentschap Wegen en Verkeer)	<p>Zij hebben instructies opgesteld voor de wegentoezichers die een kadaver aantreffen. Zij vullen een google formulier in met de melding van de vondst van het kadaver, deze gegevens worden automatisch verzameld in een google-spreadsheet. Deze kan op vraag van INBO met hen gedeeld worden, misschien kan INBO zelfs rechtstreeks toegang krijgen. Dit moet intern bekeken worden.</p> <p>Zij waren oorspronkelijk van plan deze gegevens manueel in te geven in waarnemingen.be en het e-loket, maar dit is te arbeidsintensief gebleken. Zij willen wel in overleg treden om de gegevens via de spreadsheet over te dragen.</p> <p>Ook wordt de optie bekeken om over te schakelen naar meldingen via het e-loket wanneer er een app versie van het huidige e-loket beschikbaar zou zijn (wordt verwacht begin 2023).</p>
Vlaamse overheid Departement Omgeving	<p>Vanuit het departement Omgeving start binnenkort een overheidsopdracht 'Dieren onder de wielen als (beleids)ondersteunend instrument bij registratie en evaluatie van versnipperingsknelpunten aan transportinfrastructuur' die door Natuurpunt uitgevoerd zal worden. Bij het uitschrijven van deze opdracht was men niet op de hoogte van de opdracht die door ANB is uitgeschreven en gegund. Nu blijkt er wel wat overlap tussen beide opdrachten, het overlappend deel is uit hun overheidsopdracht geschrappt.</p> <p>Binnenkort start er een onderzoek "Dieren onder de wielen 4.0" in opdracht van de Vlaamse Overheid, dit onderzoek zal uitgevoerd worden door Natuurpunt. "Dieren onder de wielen 1.0", "Dieren onder de wielen 2.0" en "Dieren onder de wielen 3.0", zijn voorafgaande studies (aan "Dieren onder de wielen 4.0"), ook uitgevoerd door Natuurpunt Studie. Deze studies focussen op verkeersslachtoffers onder alle dieren, de Vlaamse Overheid is telkens opdrachtgever, zij zijn</p>

	<p>al meer dan 10 jaar intensief bezig met het in kaart brengen van verkeersslachtoffers onder dieren. De websites en app “dieren onder de wielen” en “waarnemingen.be” zijn hiervoor ontwikkeld en zijn eigendom van Natuurpunt. Op deze platformen kan alles ingevoerd worden omtrent dieren in de brede zin van het woord, dus dit gaat verder dan verkeersongevallen. Alles wat ingevoerd wordt, wordt gecheckt door administrators. Dit zijn vrijwilligers van natuurpunt met kennis van bepaalde diersoorten.</p> <p>Zij zien ook een zware onderschatting van grote zoogdieren in de meldingen die bij hen toekomen (waarnemingen.be en dierenonderdewielen.be) en wilden ook een onderzoek voeren naar de reden en waar deze data dan wel terecht komen (binnen “Dieren onder de wielen 4.0”). Een gedeelte van “Dieren onder de wielen 4.0” overlapt dus met ons onderzoek en dit overlappende deel werd uit de opdracht van Natuurpunt geschrapt. Er wordt wel aangegeven dat hun scope breder was (alle dieren) en dat het jammer is dat ANB enkel focus legt op grofwild, zo verliest men een deel informatie over andere dieren. Men vindt ook dat dit onderzoek te jacht gerelateerd is, mede door de benaming “grofwild” te gebruiken en door de focus te leggen op wild waarop gejaagd wordt. In de opdracht “Dieren onder de wielen 4.0” wordt wel de bevraging van de natuurhulpcentra behouden omdat men aangeeft dat deze ons in dit onderzoek niet te woord gaan willen staan. Men geeft aan dat leden van Natuurpunt en andere natuurliefhebbers het e-loket ‘Meldpunt schade’ niet gaan gebruiken omdat het enkel focust op jachtwild en tegen de overtuigingen van deze mensen ingaat.</p>
Infrabel	<p>Contact gelegd met milieu adviseur van Infrabel.</p> <p>Men heeft mij de gegevens van 2020 en 2021 bezorgd met datum, soort dier en stad/gemeente (geen specifieke locatie). Er is wel telkens een lijnnummer en vertrek-aankomst plaats weergegeven. Hierdoor kan INBO met behulp van een geografische kaart van alle treinlijnen de locatie van het ongeval als lijn aanduiden op de kaart. Zo komt men toch tot een meer specifieke locatie (lijnobject) dan wanneer enkel de gemeente beschikbaar zou zijn.</p> <p>De gegevens van voor 2020 zijn minder uitgebreid en zijn mij niet bezorgd.</p>
Orchis	Geen reactie
Rendac	<p>E-mail gestuurd naar de klantendienst met de vraag of zij de doodsoorzaak en plaats van overlijden bijhouden van de opgehaalde dieren. Aangezien de meeste kadavers uiteindelijk door Rendac worden opgehaald, zou dit een grote bron aan informatie kunnen zijn.</p> <p>Zij hebben mij laten weten dat ze ons niet verder kunnen helpen (zonder opgave van reden of meer informatie). Ze verwijzen door naar OVAM.</p>
OVAM	<p>De gevraagde gegevens (plaats en datum van ongeval en soort dier dat betrokken was) worden niet bijgehouden, noch door Rendac, noch door OVAM.</p> <p>Het inzamelsysteem is er vooral op gericht om de landbouwdieren te traceren, in het kader van financiering voor de veehouders, en om de gezelschapsdieren apart te houden, omdat eigenaars voor de ophaling ervan zelf moeten betalen en geen recht hebben op een vergoeding.</p> <p>Er zijn geen gegevens van “wilde dieren” afzonderlijk.</p>

	<p>Dieren die worden aangereden of dood gevonden, worden meestal opgehaald door degenen die de wegen moeten onderhouden. Het gebeurt niet gecoördineerd. Meestal is het politie, brandweer, Wegen en Verkeer, ... die het dier van de weg halen. Sommige gemeenten hebben een contract met een geregistreerd inzamelaar, om dit voor hen te doen.</p> <p>Rendac gaat deze dan ophalen op de technische dienst of op een andere verzamelplaats die de gemeente hiervoor gebruikt. De plaats van het ongeval is dan niet aan Rendac bekend.</p> <p>Voor everzwijnen zijn er wel cijfers in het kader van de opvolging van de varkenspest, Rendac heeft in de periode 01/01 – 30/09/2021 via Agentschap Natuur & bos 17 ton wilde zwijnen opgehaald in Vlaanderen (voornamelijk Limburg).</p> <p>Conclusie is dat OVAM geen gegevens beschikbaar heeft over de plaats van het ongeval, de doodsoorzaak en de diersoort.</p> <p>OVAM wil wel samen met Rendac in overleg treden naar toekomstige registratie toe.</p>
HBVL	<p>Contact gehad met journaliste van Het Belang van Limburg, die zich bezighoudt met artikels over dieren. Zij publiceren regelmatig gegevens over ongevallen met groot wild, vooral everzwijnen. Zij is bereid deze gegevens op regelmatige basis naar INBO door te sturen. Ik heb haar ook de vraag gesteld hoe zij aan deze gegevens komen. Ze zegt dat de bronnen heel divers zijn zoals: meldingen van natuurhulpcentra, persberichten, bepaalde politiezones, burgers die hen contacteren... Zij is geïnteresseerd in ons onderzoek en ziet er wel iets in om eventueel een artikel te publiceren hierover. Zij merkt ook dat burgers niet goed weten wat te doen bij of na een aanrijding, dus dit kan misschien wel nuttig zijn om meer meldingen tot bij INBO te krijgen.</p>
ARS (Animal Rescue Service)	<p>VZW die zich inzet voor het transport en vangen van gewonde dieren. Zij hebben een regeling met de gemeenten Sint-Truiden, Nieuwerkerken en Gingelom om kadavers van dieren op te halen na een aanrijding op een gemeenteweg. Gewonde, nog levende dieren worden over heel Zuid-Limburg en het Oostelijke deel van Vlaams-Brabant opgehaald. Zij houden alle data nauwkeurig bij. Zij hebben mij een lijst bezorgd van alle reeën opgehaald sinds hun start in 2019. Sinds 2022 houden ze ook het geslacht van de ree bij. Everzwijnen en herten komen (nog) niet voor in hun werkingsgebied.</p>

Bespreking:

Instantie	Samenvatting feedback
Natuurhulpcentrum Opglabbeek	<p>Vogelbescherming Vlaanderen overkoepelt en coördineert een keten van tien opvangcentra voor vogels en wilde dieren (VOC), verspreid onder heel Vlaanderen. 2 van die VOC's zijn gelegen in Limburg, namelijk Natuurhulpcentrum Opglabbeek en Vogel- en zoogdierenopvangcentrum Heusden-Zolder. Deze VOC's staan vaak weigerachtig tegenover administratie en hebben ons ook geen data aangeleverd. Vogelbescherming Vlaanderen neemt het merendeel van de administratie van de VOC's op zich en wilden ook meewerken aan het onderzoek. Momenteel wordt nog alle informatie op papier verzameld en dan overgebracht in de</p>
Vogel- en zoogdierenopvangcentrum Heusden-zolder	
Vogelbescherming Vlaanderen	

	<p>databank waardoor veel informatie (zoals de locatie van vondst) verloren gaat. Vogelbescherming Vlaanderen is wel bezig met een test van een digitaal registratiesysteem waarbij de informatie in de toekomst wel beschikbaar wordt voor hun en voor externe partijen.</p>
<p>Hubertus vereniging vlaanderen</p>	<p>Vroeger had men een databank (intranet of ledenportaal) waar de leden (jagers) het valwild konden ingeven, aan deze data was geen georeferentie gekoppeld waardoor de data moeilijk overdraagbaar waren.</p> <p>Nu werken ze met een app waar iedereen valwild kan ingeven, dus niet enkel jagers, hieraan is wel een georeferentie gekoppeld en deze data worden regelmatig aan INBO aangeleverd.</p>
<p>Natuurpunt vzw</p>	<p>Natuurpunt is al meer dan 10 jaar bezig met het in kaart brengen van verkeersslachtoffers onder dieren. Er zijn al 3 studies “Dieren onder de wielen” gedaan en een website met bijhorende app ontwikkeld (waarnemingen.be en dierenonderdewielen.be) om onder andere dierlijke verkeersslachtoffers te melden. Vanuit deze website en app stromen de data reeds door naar INBO, wel telkens op initiatief en vraag van INBO.</p>
<p>Limburgs Landschap</p>	<p>Afspraak met plaatselijke WBE’s om verkeersslachtoffers te melden bij ANB, maar momenteel geen eenduidige afhandeling van de meldingen of geen structurele databank. Zij zijn bereid tot medewerking, eventueel via een app zodat de melding op het terrein gemakkelijker is voor de boswachter.</p>
<p>Provincie Limburg</p>	<p>Geen eigen databank of meldingen, zij sporen de gemeenten wel aan om verkeersongevallen met wild te melden via het e-loket Meldpunt Schade van ANB.</p>
<p>AWV (Agentschap Wegen en Verkeer)</p>	<p>Zij hebben een interne procedure en instructies opgesteld voor de wegtoezichters die een kadaver aantreffen. Deze vullen een google formulier in met de melding van de vondst van het kadaver, deze gegevens worden automatisch verzameld in een google-spreadsheet. De overdracht van de google-spreadsheet naar INBO wordt nog bekeken, er is wel een samenwerking opgezet.</p>
<p>Vlaamse overheid Departement Omgeving</p>	<p>Vanuit het departement Omgeving start binnenkort een overheidsopdracht ‘Dieren onder de wielen als (beleids)ondersteunend instrument bij registratie en evaluatie van versnipperingsknelpunten aan transportinfrastructuur’ die door Natuurpunt uitgevoerd zal worden. Nu blijkt er wel wat overlap tussen ons onderzoek en de opdracht gegund aan Natuurpunt. Het overlappend deel is uit hun overheidsopdracht geschrapd. Men geeft aan dat dit jammer is aangezien dit onderzoek enkel focust op grofwild en zij alle dieren meenemen in hun onderzoek waardoor er nu wel wat informatie verloren gaat.</p>
<p>Infrabel</p>	<p>Zij houden sinds 2020 gegevens bij van ongevallen met dieren op de spoorwegen (datum, soort, stad/gemeente, lijnnummer, vertrek-aankomst van de betreffende lijn). Deze data zijn aan INBO bezorgd.</p>
<p>Rendac</p>	<p>Men heeft ons doorverwezen naar OVAM.</p>
<p>OVAM</p>	<p>De gevraagde gegevens (plaats en datum van ongeval en soort dier dat betrokken was) worden niet bijgehouden, noch door Rendac, noch door OVAM.</p>

	OVAM wil wel samen met Rendac in overleg treden met ANB en INBO naar toekomstige registratie toe.
HBVL	Zij krijgen regelmatig meldingen vanuit verschillende hoeken: natuurhulpcentra, persberichten, bepaalde politiezones, burgers die hen contacteren... Men is bereid deze gegevens met ons te delen.
ARS (Animal Rescue Service)	Deze VZW haalt voor de gemeenten Sint-Truiden, Nieuwerkerken en Gingelom kadavers van dieren op na een aanrijding op een gemeenteweg. Gewonde, nog levende dieren worden over heel Zuid-Limburg en het oostelijke deel van Vlaams-Brabant opgehaald. Zij houden alle data nauwkeurig bij en zijn bereid om deze met INBO te delen (hebben de data tot op heden reeds doorgestuurd).

Conclusie

De algemene tendens is dat veel instanties recent (in de afgelopen 2 jaar) begonnen zijn met het aanleggen van een eigen databank en het registreren van verkeersslachtoffers onder dieren. Dit kan verschillende redenen hebben. Een eerste kan zijn dat er een stijgende problematiek merkbaar is. De everzwijnpopulatie is de laatste jaren gegroeid waardoor er steeds meer ongevallen met everzwijnen gebeuren waarvan de impact van een ongeval al aanzienlijk kan zijn. Een tweede reden kan zijn dat er de laatste jaren steeds meer onderzoek gedaan wordt naar en parlementaire vragen gesteld rond ongevallen met dieren waardoor veel instanties een systeem hebben opgezet om op deze stijgende vraag naar informatie te kunnen antwoorden. Vogelbescherming Vlaanderen is bezig met een test om de gegevens beter en nauwkeuriger te verzamelen. Hubertus Vereniging Vlaanderen en Natuurpunt hebben een app en/of website ontwikkeld voor meldingen waaraan een georeferentie gekoppeld is om de data op die manier beter te kunnen verzamelen en verwerken, respectievelijk Wilder en Dieren onder de wielen (Waarnemingen.be). AWV en Infrabel hebben een eigen procedure en databanksysteem opgezet en Animal Rescue Service houdt nauwkeurig alle gegevens van opgehaalde dieren bij. De instanties die momenteel geen data bijhouden of ter beschikking hebben, zoals Limburgs Landschap, Rendac en OVAM, zijn wel bereid om met ANB en INBO in overleg te treden naar toekomstige registratie toe. We zien dus bij veel instanties een grote bereidwilligheid tot het verzamelen, overbrengen en verwerken van gegevens rond de ongevallen met (grote) dieren.

Overzicht instanties

Tabel

Hieronder is een tabel weergegeven met daarin verschillende kolommen per instantie. Eerst een legende per kolom:

- Reactie
 - o Ja: het is gelukt om contact te leggen met de instantie.
 - o Nee: we hebben geen contact kunnen leggen, omwille van verschillende redenen
- Historische data beschikbaar gesteld.
 - o Ja: men heeft ons data over verkeersongevallen met wild bezorgd of ze werden reeds ingegeven in het e-loket.
 - o Nee: men heeft ons geen data over verkeersongevallen met wild bezorgd, dit kan verschillende redenen hebben: ze zijn niet beschikbaar, men heeft geen tijd om ze te bezorgen,...
 - o Nog niet: men heeft meer tijd nodig om de data te verzamelen, door te sturen en zal dit nog doen.
- Ontbrekende data
 - o Vereiste data beschikbaar: volgens de checklist van INBO zijn de minimaal vereiste data beschikbaar gesteld, dit wil zetten: datum en plaats van het ongeval en soort dier dat erbij betrokken was. Met de data rond aantal gewonden, aantal doden en type ongeval werd hiermee geen rekening gehouden, aangezien deze bij de meeste instanties niet beschikbaar zijn (enkel politie houdt dit soort gegevens bij).
 - o Alle data beschikbaar: volgens de checklist van INBO zijn alle data beschikbaar gesteld (ook de optionele), dit wil zeggen: datum en plaats van het ongeval, soort dier dat betrokken was, type ongeval (met gewonden, met stoffelijke schade...), aantal gewonden, aantal doden.
 - o Indien er data ontbreken aan de minimaal vereiste data volgens INBO (ruwe data, locatie, datum, diersoort) wordt dit vermeld in deze kolom.
- Bereidheid tot gebruik e-loket
 - o Nee: men is niet bereid om het e-loket van ANB te gebruiken.
 - o Ja: men is bereid om het e-loket van ANB in de toekomst te gebruiken.
 - o /: men heeft zich niet uitgesproken over de bereidheid tot het gebruik van het e-loket.
- Extra kolom voor opmerkingen

Instantie	Reactie	Historische data beschikbaar gesteld	Ontbrekende data	Bereidheid tot gebruik e-loket	Opmerking
Gemeenten					
Alken	Ja	Nee		Ja	
As	Ja	Nee		Ja	
Beringen	Ja	Nee		Ja	
Bilzen	Ja	Nee		/	
Bocholt	Nee				
Borgloon	Nee				
Bree	Nee				
Diepenbeek	Ja	Nee		/	
Dilsen-Stokkem	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	
Genk	Ja	Ja	Beperkte data beschikbaar	/	Ruwe data niet beschikbaar (data werden aangeleverd door PZ CARMA)
Gingelom	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	Data verkregen via Animal Rescue Service (haalt alle aangereden dieren op in Gingelom)
Halen	Ja	Nee		/	
Ham	Ja	Nee		/	
Hamont-Achel	Ja	Nee		/	
Hasselt	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	wordt bekeken	
Hechtel-Eksel	Ja	Ja	Alle data beschikbaar	Ja	
Heers	Ja	Nee		Nee	
Herk-de-Stad	Ja	Nee		Ja	
Herstappe	Nee (geen contactgegevens gevonden)				
Heusden-Zolder	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	

Hoeselt	Ja	Nee		/	
Houthalen-Helchteren	Ja	Nee		Ja	
Kinrooi	Ja	Nee		Ja	
Kortesseem	Ja	Nee		Ja	
Lanaken	Ja	Nee		/	
Leopoldsburg	Ja	Nee		Ja	
Lommel	Nee				
Lummen	Ja	Nee		Ja	
Maaseik	Ja	Ja (worden reeds ingegeven in e-loket)		Ja	
Maasmechelen	Ja	Nee		Nee	Weigering om e-loket te gebruiken door inloggen met persoonlijke ID
Nieuwerkerken	Nee				
Oudsbergen	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	
Peer	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	Ja	
Pelt	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	
Riemst	Ja	Nee		Ja	Hebben overzicht bezorgd van alle meldingen betreffende grofwild, maar hier waren geen gegevens over ongevallen bij.
Sint-Truiden	Nee				
Tessenderlo	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	
Tongeren	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	
Voeren	Ja	Nee		Ja	
Wellen	Ja	Nee		Ja	
Zonhoven	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	
Zutendaal	Ja	Nee		/	
Politiezones					
PZ Lommel	Ja	Nee		Nee	

PZ HANO	Ja	Nee		Nee	
PZ Kempenland	Ja	Ja	Alle data beschikbaar	Nee	
PZ Carma	Ja	Ja	Alle data beschikbaar	Nee	
PZ Maasland	Ja	Nee		wordt bekeken	
PZ Lanaken-Maasmechelen	Ja	Nee		Nee	
PZ Bilzen-Hoeselt-Riemst	Ja	Ja	Alle data beschikbaar	Ja	1 keer per maand zal men de ongevallen ingeven in het e-loket
PZ Voeren	Ja	Nee		/	
PZ Tongeren-Herstappe	Nee				
PZ Kanton Borgloon	Ja	Ja	Ruwe data niet beschikbaar, aangeleverde data zijn reeds verwerkte gegevens (grafieken, statistieken...)	/	
PZ Sint-Truiden-Gingelom-Nieuwerkerken	Nee				
PZ Limburg Regio Hoofdstad	Ja	Ja	Alle data beschikbaar	Nee	
PZ Heusden-Zolder	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	Ja	
PZ Beringen-Ham-Tessenderlo	Nee				
PZ Kempen Noord-Oost	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	Ja	
PZ Balen-Dessel-Mol	Ja	Ja	Soort dier niet beschikbaar, dus data werden niet mee opgenomen in de verwerking	Nee	
PZ Voer & Dijle	Ja	Ja	Alle data beschikbaar	/	

PZ Bierbeek- Boutersem-Holsbeek- Lubbeek	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	Nee	
PZ Druivenstreek	Ja	Nee		Nee	
Brandweezones					
Hulpverleningszone Noord-Limburg	Ja	Nee		/	
Brandweerzone Oost- Limburg	Nee				
Hulpverleningszone Zuid-West Limburg	Ja	Ja	Locatie niet beschikbaar	Nee	
Hulpverleningszone Oost-Vlaams-Brabant	Nee				
Brandweer zone Kempen	Ja	Nee		/	
Hulpverleningszone Taxandria	Ja	Nee		/	
Wildbeheereenhe- den					
WBE Bocholt	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	
			Enkel jaarcijfers beschikbaar, dus niet opgenomen in verwerking door ontbreken van datum en plaats ongeval	Nee	
WBE Capreolus	Ja	Ja			
WBE De Bosbeekvallei	Ja	Nog niet		/	
WBE De Burcht	Ja	Nog niet		/	

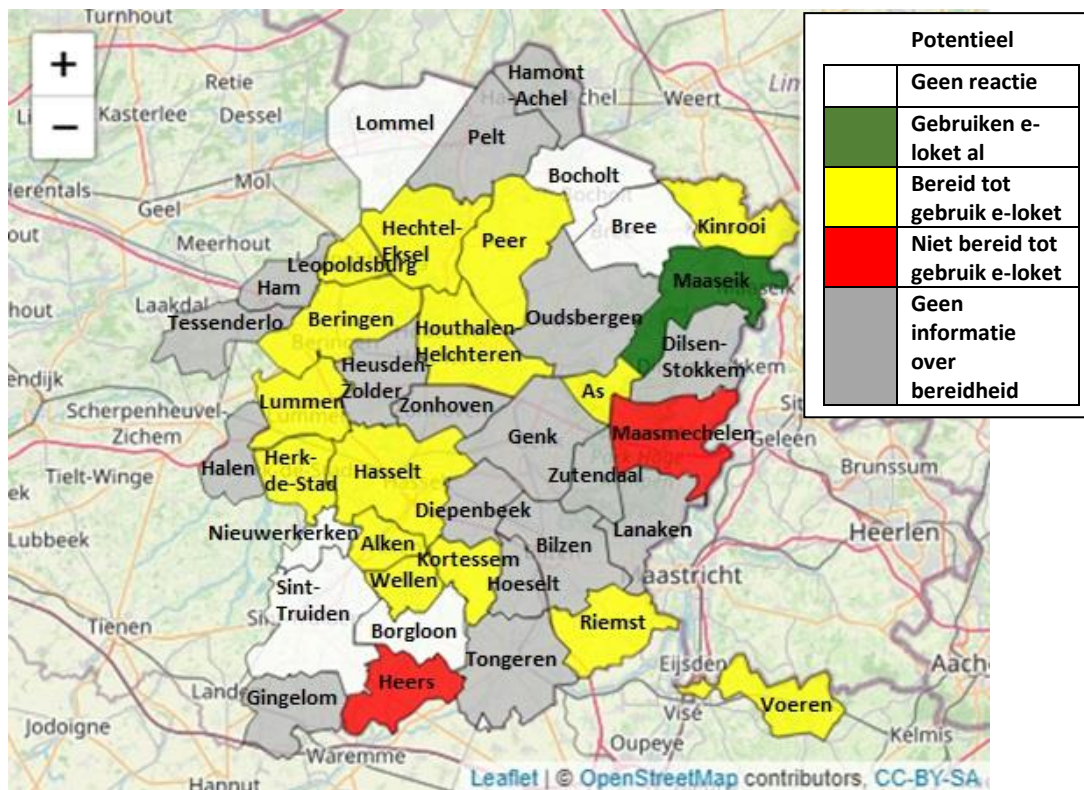
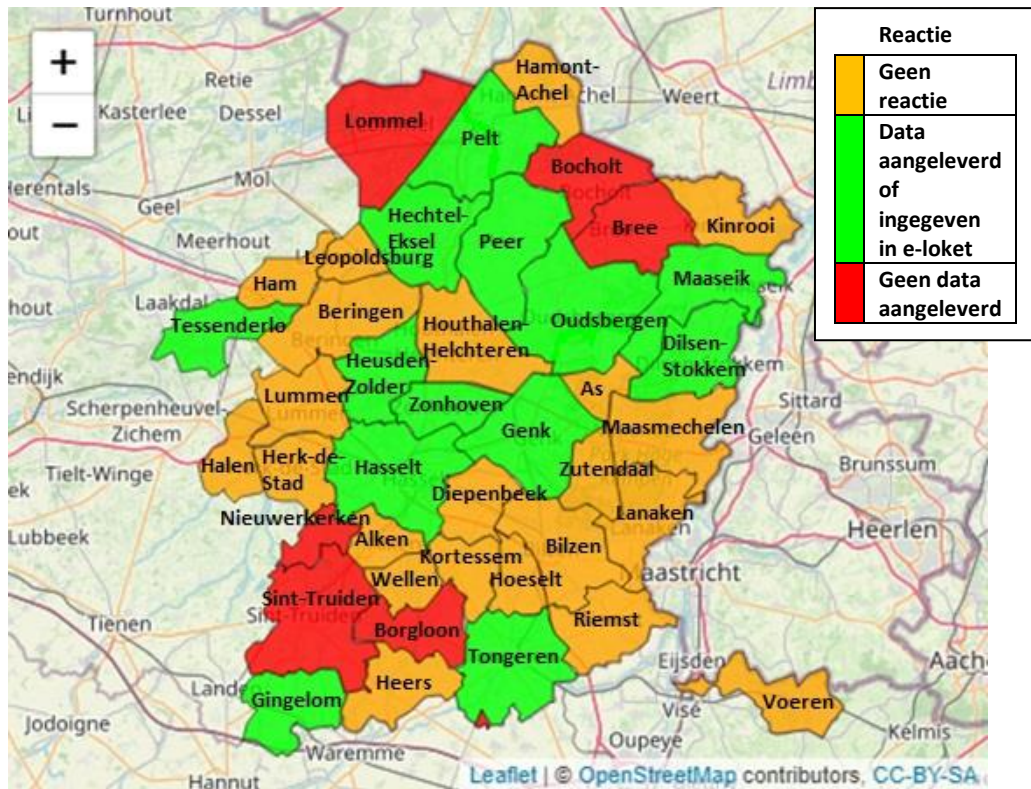
WBE De Grote Beek	Ja	Ja (worden reeds ingegeven in e-loket)		Ja	
WBE De Hei	Nee				
WBE De Herk	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	Nee	
WBE De Korhaan	Nee				
WBE De Leeuwerik	Ja	Nee		/	geen meldingen van verkeersongevallen tot nu toe
WBE De Molenbeekvallei	Ja	Nee		Nee	
WBE De Oetervallei	Ja	Nee		/	gebruiken de Wilder-app
WBE De Prinsenloop	Nee				
WBE De Vier Rivieren	Ja	Nee		/	
WBE De Zandhaas	Ja	Nee		Nee	gebruiken de Wilder-app
WBE De Zwarte Beek	Ja	Nog niet		/	
WBE Halense Jachtvrienden	Ja	Nee		Nee	
WBE Haspengouw	Ja	Nog niet		Nee	
WBE Hasselt-Oost	Ja	Ja (worden reeds ingegeven in e-loket)		Ja	
WBE Herkenrode	Ja	Nog niet		/	
WBE Hesbania	Ja	Nee		/	Animal Rescue Service heeft de data voor dit gebied
WBE Land van Haspengouw	Ja	Nee		/	
WBE Jacht en Natuur Lommel	Ja	Nee		Ja	gebruiken HVV Intranet (data hieruit niet direct beschikbaar)
WBE Jekervallei	Ja	Nee		/	gebruiken Wilder
WBE Keha	Ja	Nee		Nee	

WBE Kinrooi	Ja	Ja (worden reeds ingegeven in e-loket)		Ja	
WBE Maaslandia	Ja	Nee		/	
WBE Mangelbeek	Ja	Nog niet		/	Wilder
WBE Molenbeersel	Ja	Nee		Ja	
WBE Nieuwenhoven	Ja	Nee		/	Animal Rescue Service heeft de data voor dit gebied
WBE Patrijzenkuilen	Ja	Nee		/	
WBE Perdix	Ja	Nee		/	gebruiken Wilder
WBE St-Michiel	Ja	Nee		/	gebruiken HVV ledenportaal
WBE Suetendael	Ja	Ja		Nee	data via PZ Carma
WBE Tessenderlo	Ja	Nee		Ja	Data doorgegeven aan HVV en deel van de leden gebruikt e-loket
WBE Voeren	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	wordt bekeken	
WBE Vogelsanck	Nee				
WBE Warmbeekvallei	Ja	Nee		Nee	
WBE Willekesberg	Ja	Nee		Nee	geven alles door aan HVV
Verzekeringsmaatschappijen					
Corona Direct	Ja	Nee		/	
Yuzzu	Nee				
KBC verzekeringen	Nee				
Axa	Nee				
DVV verzekeringen	Nee				
Overige instanties					

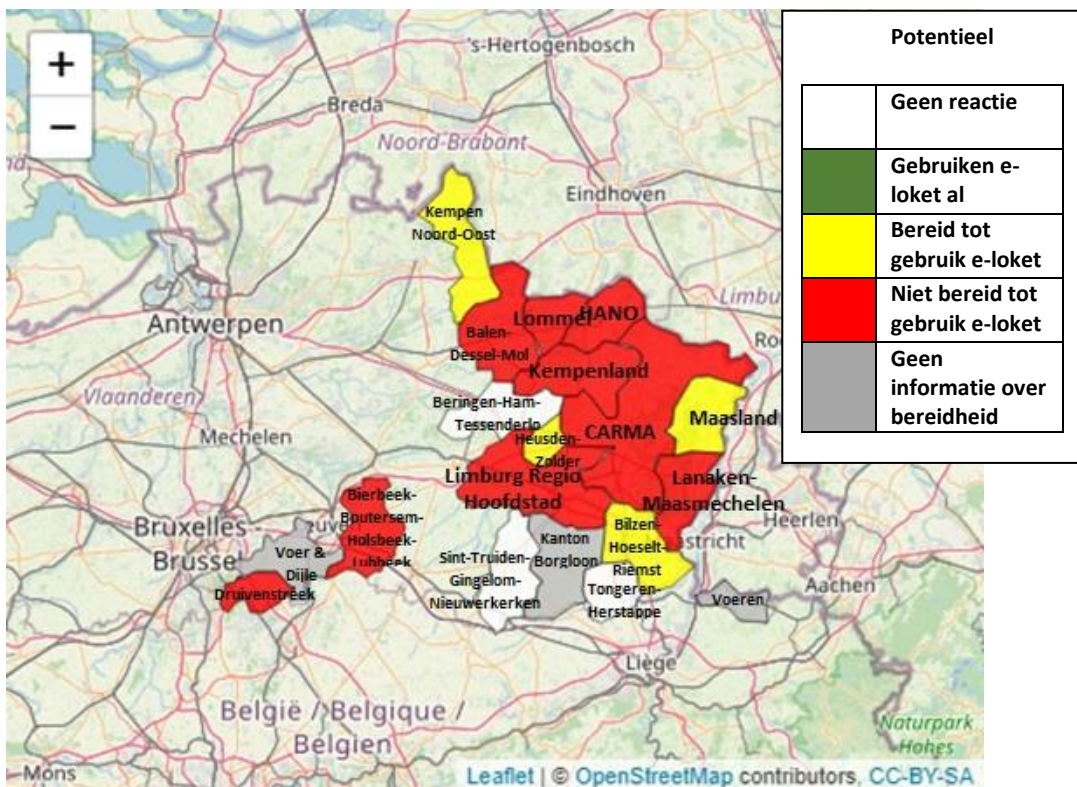
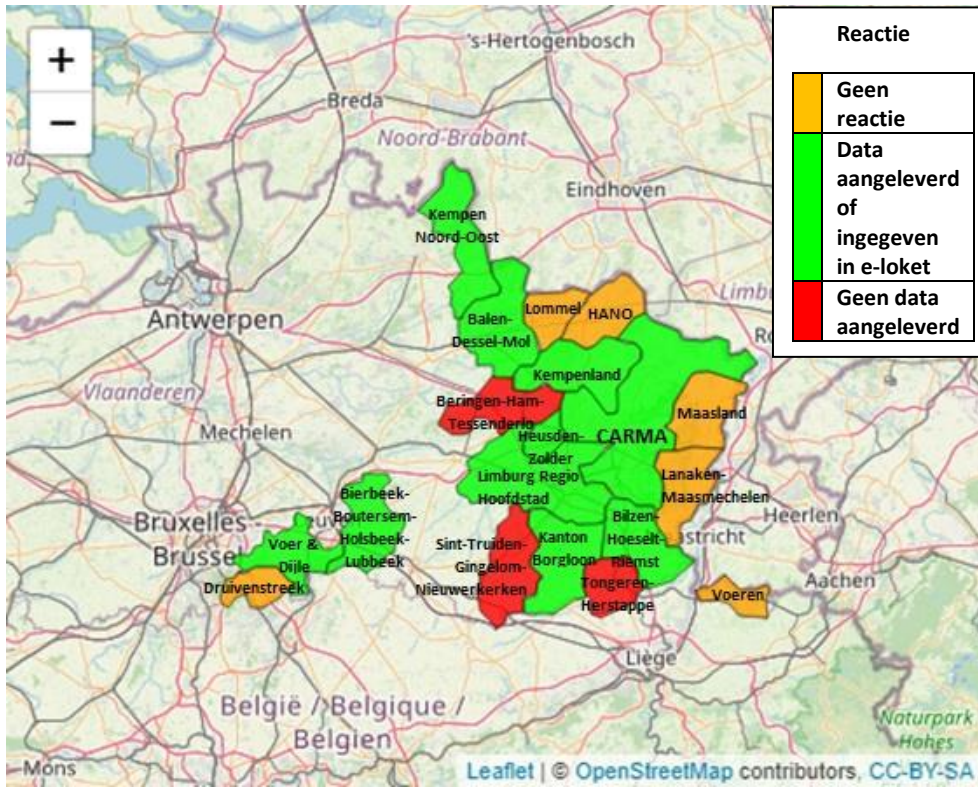
Natuurhulpcentrum Opglabbeek	Ja	Nee		Nee	
Vogel- en zoogdierenopvangcentrum Heusden-Zolder	Ja	Nee		Nee	
Vogelbescherming Vlaanderen	Ja	Nee		/	bereid tot samenwerking
Hubertus Vereniging Vlaanderen	Ja	vanuit Wilder gebeurt dit al	Vereiste data beschikbaar	Nee	
Natuurpunt	Ja	vanuit waarnemingen.be gebeurt dit al	Vereiste data beschikbaar	Nee	
Limburgs Landschap	Ja	Nee		Nee	bereid tot samenwerking
Provincie Limburg	Ja	Nee		/	
AWV	Ja	Ja		wordt bekeken	
Infrabel	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	
Vlaamse Overheid	Ja	Nee		/	
Orchis	Nee				
Rendac	Ja	Nee		Nee	
OVAM	Ja	Nee		/	bereid tot samenwerking
Het Belang Van Limburg	Ja	Nog niet		/	
Animal Rescue Service	Ja	Ja	Vereiste data beschikbaar	/	

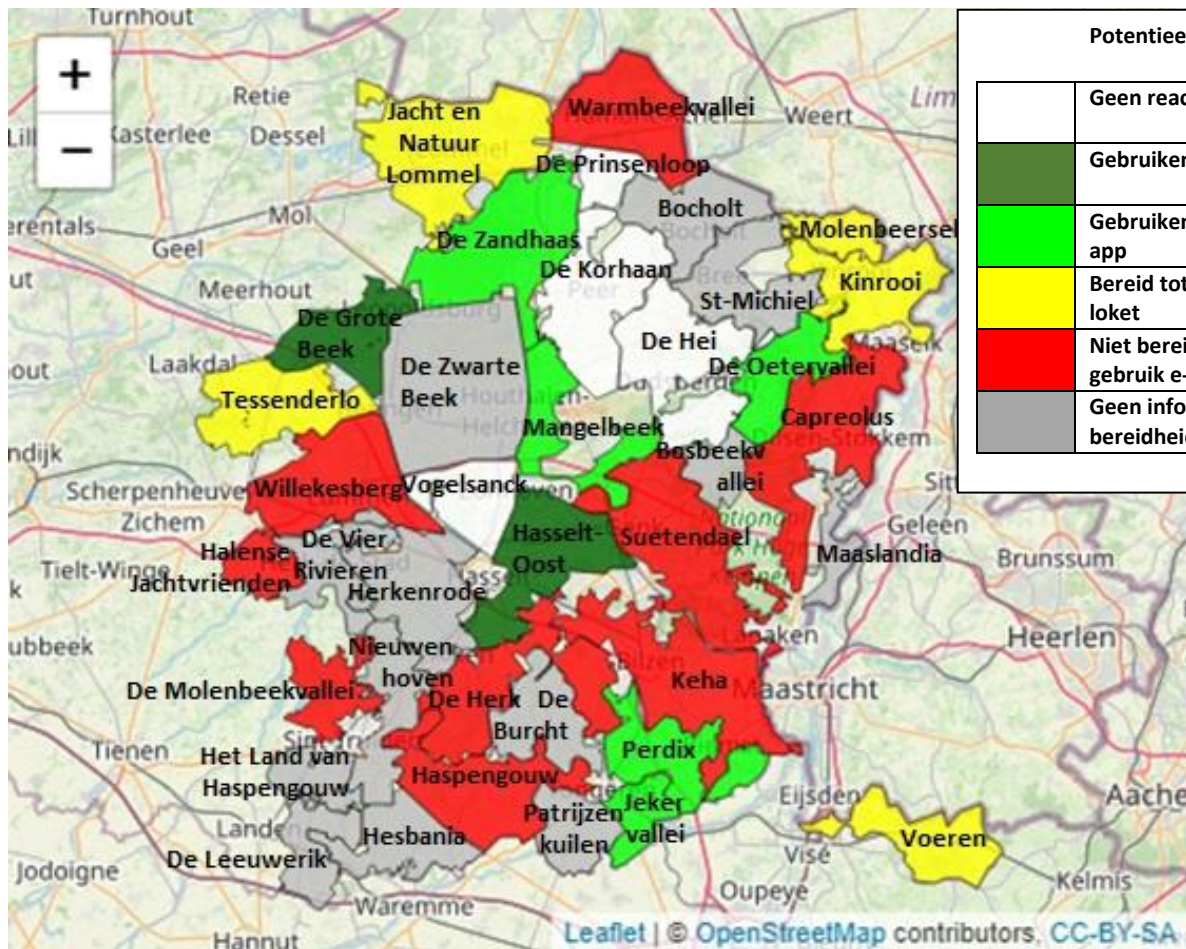
Kaart

Gemeenten

Politiezones

Potentieel	
	Geen reactie
	Gebruiken e-loket al
	Gebruiken Wilder-app
	Bereid tot gebruik e-loket
	Niet bereid tot gebruik e-loket
	Geen informatie over bereidheid

Samenvatting overzicht in cijfers

126 instanties werden bevraagd.

22 instanties hebben niet gereageerd of konden niet gecontacteerd worden.

104 instanties konden wel gecontacteerd worden.

Delen van data

31 instanties hebben data bezorgd.

De data van 4 van de instanties die hun data deelden konden niet verwerkt worden door het ontbreken van essentiële data (locatie, ruwe data, diersoort...).

6 instanties hebben reeds een samenwerking met INBO om de data op regelmatige basis te delen of geven de data al in in het e-loket.

60 instanties hebben geen data bezorgd, meestal omdat ze niet beschikbaar zijn.

7 instanties hebben aangegeven dat ze de data nog gaan bezorgen in de toekomst.

Gebruik e-loket

4 instanties gebruikten het e-loket al op het moment dat wij hen contacteerden.

5 WBE's gebruiken de Wilder app voor meldingen.

Geen enkele instantie maakt gebruik van Waarnemingen.be of Dieren onder de Wielen.

De overige instanties maken geen gebruik van een openbaar meldingsplatform dat de meldingen verder verwerkt en analyseert.

Bereidheid tot gebruik e-loket

24 instanties zijn bereid tot het gebruik van het e-loket.

28 instanties zijn niet bereid tot het gebruik van het e-loket.

4 instanties bekijken de opties intern.

48 instanties hebben hen niet uitgesproken over hun bereidheid tot gebruik van het e-loket.

Knelpunten en suggesties e-loket

Gedurende het onderzoek werd door de bevroegde instanties heel wat feedback gegeven op het e-loket meldpunt schade. De belangrijkste opmerkingen worden hier samengevat.

- Het e-loket werkt niet op Apple toestellen.
- Een opmerking specifiek voor WBE's en jagers: Het wordt vervelend bevonden om 2 verschillende e-loketten te gebruiken. De jager geeft alles, zoals afschot, tellingen... in het e-loket "Visserij, jacht en wildbeheer" in en moet dan opnieuw inloggen op meldpunt schade om een ongeval te melden. Dit wordt als omslachtig bevonden en dit is net de drempel om het niet te doen.
 - ➔ Vroeger zat in het e-loket "Visserij, jacht en wildbeheer" een luik valwild en kon dit hier ingegeven worden. Misschien een idee om deze toepassing opnieuw te integreren, zodat de data hier ook ingegeven kunnen worden naast het andere meldpunt, maar dat de gegevens wel in een centrale databank terechtkomen.
- Een terugkerende opmerking is dat veel mensen (gemeenten, jagers...) niet weten dat het "meldpunt schade" ook voor verkeersongevallen gebruikt moet worden, men denkt hierbij eerder aan schade aan wei, gewassen, omheining door wilde dieren en niet aan verkeersongevallen waarbij wild betrokken was.
 - ➔ Oplossing zou kunnen zijn om het e-loket te ontdebelen naar een loket "meldpunt verkeersongevallen" of de omschrijving van het meldpunt schade aanpassen.
- Soms wordt ook reeds een andere toepassing, zoals waarnemingen.be, ledenportaal van HVV of de Wilder-app gebruikt om de melding te doen. Wanneer er een structurele samenwerking is tussen de instanties die deze apps en websites beheren en het INBO en de juiste data kunnen via hier doorstromen naar INBO, kunnen deze platformen parallel bestaan met het e-loket. Voor waarnemingen.be en de Wilder-app is dit het geval. Voor het ledenportaal van HVV niet, deze data stromen niet door en hier zijn geen georeferenties aan gekoppeld. Wanneer HVV zijn leden zou aansporen om in plaats van het ledenportaal de Wilder-app te gebruiken, zou dit een meerwaarde kunnen bieden.
- Meestal wordt aangegeven dat een app handiger zou werken. Dit is vooral een terugkerende opmerking bij mensen die veel op het terrein en dus mobiel werken, zoals boswachters en agenten. Wanneer een app ontwikkeld zou worden, zou men ook ter plaatse de geolocatie waar men zich bevindt kunnen opslaan samen met de gegevens van het ongeval en moet men dit niet gaan opzoeken.
- Sommige contactpersonen geven ook aan liever niet in te loggen met hun persoonlijke gegevens.
 - ➔ Oplossing zou kunnen zijn dat de ambtenaar/agent/... kan inloggen in naam van zijn 'onderneming'.

Toekomst

Ontwikkelingen

- ANB werkt momenteel aan een app versie van het e-loket meldpunt schade, zodat men met een mobiel toestel direct op het terrein meldingen kan ingeven. Hiermee hoopt ANB dat de drempel voor bepaalde instanties en diensten zoals politie, boswachters, wegtoezichters... verlaagd wordt en dat ze gemakkelijk vanop het terrein meldingen kunnen doen. Deze app wordt verwacht begin 2023.
- ANB werkt momenteel ook aan een aparte toegang tot het e-loket voor officiële instanties en diensten. Hierdoor zou het niet meer nodig zijn om met persoonlijke eid of itsme in te loggen, maar kan men inloggen als instantie (bvb. gemeente). Dit neemt de drempel van de persoonlijke login weg waardoor het e-loket toegankelijker en gebruiksvriendelijker wordt dan voorheen.
- Verder zal ANB ook blijven focussen op het toelichten en promoten van het e-loket meldpunt schade bij de gemeentes.

Opportunities

- Gemeentediensten: verder inzetten op het standaardiseren van de werkwijze na (melding van) een ongeval met een dier. Verder promoten van het e-loket en benadrukken dat een protocol of gestandaardiseerde werkwijze nodig is om de meldingen op een correcte manier bij de juiste instanties te krijgen.
- Politie: enkele politiezones werken met een GIS-toepassing voor de registratie en verwerking van verkeersongevallen. Bij elk ongeval kan de informatie digitaal opgeslagen worden. Er kan ook aangegeven worden of het een ongeval met een dier betreft en men kan de diersoort hierbij vermelden. Op die manier kan gemakkelijk een overzicht aan ANB en INBO bezorgd worden en gaat deze waardevolle informatie niet verloren. Naar de toekomst toe zou het goed zijn om samen met de verschillende politiezones te bekijken of het mogelijk is om deze methode in alle politiezones te introduceren. Dit zou een grote meerwaarde kunnen betekenen.
- WBE's:
 - o Verduidelijken dat valwildregistratie wel degelijk verplicht is. Het e-loket Meldpunt schade is in het leven geroepen om deze registratie te vergemakkelijken.
 - o Veel WBE's geven de data in in het ledenportaal van HVV. Hierdoor gaan de data verloren. In dit geval zou men beter de Wilder app gebruiken, aangezien aan deze data een georeferentie gekoppeld is en deze data aan INBO worden doorgegeven en verwerkt kunnen worden. Dus eventueel met HVV bespreken of men de boodschap aan de leden wil overbrengen om de Wilder app te gebruiken in plaats van het ledenportaal.
 - o Valwild mag niet bij het afschot geteld worden in de cijfers van het jaarlijks wildrapport. Valwild is vaak een verklikker van te weinig afschot en deze cijfers moeten strikt gescheiden gehouden worden.
- Vaak worden de vragen gesteld: wat na het ongeval? Wie is verantwoordelijk voor het opruimen van het dier en het reinigen van het wegdek? Waar moet het dier naartoe? Waar moet dit gemeld worden?... Het zou goed zijn om in de toekomst hieromtrent een protocol (of wetgeving?) uit te werken zodat dit duidelijk naar alle betrokken diensten en instanties gecommuniceerd kan worden en zodat het voor iedereen duidelijk is waar de verantwoordelijkheden liggen.

- Vogelbescherming Vlaanderen: werkt aan een nieuw digitaal registratiesysteem van de dieren en wil in overleg treden voor eventuele data-overdracht naar ANB en INBO. Dit moet dus in de toekomst opnieuw opgepikt en opgevolgd worden.
- AWW: werken met een google invulformulier voor de ophalers om de data te verzamelen over opgehaalde dieren op hun wegen. Willen in overleg treden voor eventuele data-overdracht naar ANB en INBO. Dit moet dus in de toekomst opnieuw opgepikt en opgevolgd worden.
- Infrabel: hebben ook data over ongevallen met dieren op de spoorwegen. Deze kunnen door INBO opgevraagd worden.
- Rendac/OVAM: staan open voor overleg, opvolgen.
- ARS: Data zijn beschikbaar en mogen regelmatig opgevraagd worden.

Bijlagen

Bijlage 1: Checklist INBO vereiste en optionele gegevens

Checklist INBO – verkeersslachtoffers inventarisatieoefening

De basis, **Verplichte velden:**

- DatumVeroorzaakt: Datum ongeval
- **Minstens 1** van deze velden **moet aanwezig zijn** (aflopende wensbaarheid):
 - VerbatimCentroidLatitude & VerbatimCentroidLongitude: XY-coördinaat van het ongeval (liefst wgs of voorzien van info waaruit projectie achterhaald kan worden)
 - PuntLocatieWKT, PolyLocatieWKT, LineLocatieWKT, LocatieWKT: Well Known Text weergave van een punt, polygoon of lijn object.
 - NisCode: Niscode van de gemeente waarin het ongeval zich voordeed.
 - PostCode: postcode van de gemeente waarin het ongeval zich voordeed.
 - GemNaam: Naam van de gemeente waarin het ongeval zich voordeed.
- Als er ook **andere schademeldingen** worden gedaan dan ongevallen met everzwijn zijn deze velden ook verplicht, anders spreken ze voor zich (VRTG & Wild zwijn) :
 - IndieningSchadeBasisCode: Hoofdgroepering van de schade (GEWAS, VRTG, ANDERE)
 - Wildsoort: betrokken diersoort (Wild zwijn, Ree, ...)
- SchadeBeschrijving: Type ongeval (met slachtoffers/zndr slachtoffers/...)
- AantalGewonden
- AantalDodden

En de extras, **Optionele velden:**

- IndieningID: Unieke identifier
- LocatieType: Klasse voor de accuraatheid van een punt. De data dient in deze voorzien te zijn van een vertaalsleutel om de klasse te vertalen naar meters (enkel nuttig in combo met VerbatimCentroidLatitude & VerbatimCentroidLongitude of PuntLocatieWKT)
- VerbatimCentroidUncertainty: accuraatheid van een punt uitgedrukt in meters (enkel nuttig in combo met VerbatimCentroidLatitude & VerbatimCentroidLongitude of PuntLocatieWKT)
- Opmerkingen

Bijlage 2: E-loket 'Meldpunt schade': korte handleiding

Stap 1:

ga naar: <https://natuurenbos.vlaanderen.be/e-loketten>

of zoek op internet naar 'Meldpunt schade' en klik vervolgens op :
Meldpunt Schade | Dienstensite Natuur & Bos
(<https://natuurenbos.vlaanderen.be/meldpunt-schade>)

Stap 2:

Log in met 1 van onderstaande inlogmethoden van de Vlaamse Overheid.

Vlaanderen

AGENTSCHAP NATUUR EN BOS

Kies hieronder hoe u wilt aanmelden. Klik op "meer info" voor uitleg over de manier van aanmelden. Klik op de knop "hulp nodig?" (rechts) voor veelgestelde vragen over aanmelden of om contact op te nemen met de helpdesk.

HULP NODIG BIJ AANMELDEN?

- itsme®
LOW LAATSTE KEUZE
Meer info
- eID en aangesloten kaartlezer
VEELGOSTE KEUZE
Meer info
- Beveiligingscode via mobiele app
GEMAKELIKSTE KEUZE
Nog niet geactiveerd? [Activeer nu!](#) Meer info
- Beveiligingscode via SMS
Nog niet geactiveerd? [Activeer nu!](#) Meer info
- Federaal token
Meer info
- Alfa-windows-account
Meer info

Vlaanderen
Verbeiding wvric

OVER VLAANDEREN.BE | DISCLAIMER | TOEGANKELIJKHEID

NL EN

Stap 3:

Druk op 'Start' (blauwe knop).

Vlaanderen AGENTSCHAP NATUUR & BOS

Melding schade [Mijn overzicht](#)

Welkom op het soortenschadeloket van de Vlaamse overheid!

Via dit loket kan u 2 zaken doen:

- 1) DEEL 1: Schade melden
- 2) DEEL 2: Een schadevergoeding aanvragen (indien u hiervoor in aanmerking komt)

Het e-loket start steeds met een aangifte van de schade (melding). Het systeem controleert vervolgens of u in aanmerking komt voor het tweede deel. Indien dat het geval is, zal u in het tweede deel (aanvraag schadevergoeding) nog enkele bijkomende velden moeten invullen.

Zelfs wanneer u niet in aanmerking komt voor een vergoeding, blijft een melding van schade voor ons zeer belangrijk. Op basis van uw gegevens krijgen wij een beter beeld van de omvang van de schade en de verspreiding van de soorten die schade veroorzaken. Deze info gebruiken wij om beleidsaanpassingen te motiveren.

DEEL 1, de melding, bestaat uit 5 stappen.

Start

Stap 4:

Vul je persoonlijke contactgegevens aan met je telefoon- of gsm-nummer en je e-mailadres.

Vlaanderen AGENTSCHAP NATUUR & BOS

Melding schade [Mijn overzicht](#) > [Start Melding schade](#)

Stap 1 - indiener

Uw persoonlijke contactgegevens

Naam

Rijksregisternummer

Geboortedatum

Land

Postcode en gemeente

Adres

Telefoon- of gsm-nummer (bv. 012345678) *

e-mailadres *

* verplicht in te vullen

Volgende stap

Stap 5:

Geef de gevraagde gegevens over het ongeval in.

Vlaanderen | AGENTSCHAP NATUUR & BOS

HELP MODE

< 2de stap [Hulp](#) [Stap Melding schade](#)

Melding schade

Stap 2 - Soort schade

Duid aan om welke schade het gaat

- schade aan landbouw
- ongevallen
- schade aan gebouwen
- andere

Door welke diersoort werd de schade (vermoedelijk) veroorzaakt?

Diersoort
ee

Beschrijving van de schade
verkeersongeval

Zijn er personen met een lichamelijk letsel?

- Nee
- Ja

Data

Wanneer werd de schade (vermoedelijk) veroorzaakt?
04/06/2022

Wanneer werd de schade voor het eerst vastgesteld?
04/06/2022

Omvang van de schade

- tot 300 euro
- van 300 tot 1000 euro
- van 1000 tot 3000 euro
- vanaf 3000 euro
- het schadebedrag is niet bekend

Volgende stap

Natuurbos.be is een officiële website van de Vlaamse overheid
uitgegeven door Agentschap voor Natuur en Bos. B
Over Vlaanderen | Over de | Over de

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Stap 6:

Duid de locatie van het ongeval aan op de kaart.

Je kan zoeken op adres, coördinaten of kadastrnummer of gewoon met je cursor zoeken op de kaart (je kan ook in- en uitzoomen).

Wanneer je het punt aanklikt, worden de coördinaten weergegeven onder de kaart.

Vlaanderen AGENTSCHAP NATUUR & BOS

< Vorige stap Mijn overzicht > Start Melding schade

Melding schade

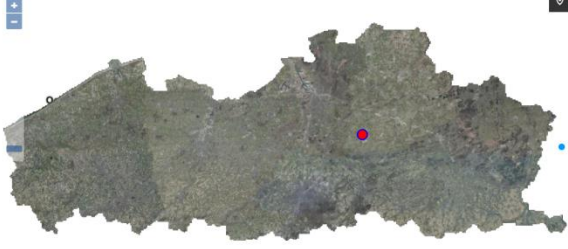
Stap 3 - Locatie

Duid de locatie van de schade aan.

Duidt op de kaart een punt of 1 of meerdere kadastrale percelen aan. U kan zoeken op adres of coördinaten of kadastr of CAPAKEY of navigeren op de kaart door te verslepen en in- of uit te zoomen.

Zoeken op: adres coördinaten kadastrnummer capakey

Zoek op adres

Type	Geometrie/Perceel nr
Lambert72 coördinaten	[173048.0733409462,197563.49314638]

Volgende stap

Vlaanderen in natuur

Natuurenbos.be is een officiële website van de Vlaamse overheid
uitgegeven door [Agentschap voor Natuur en Bos](#).
[Over Vlaanderen.be](#) [Disclaimer](#) [Toegankelijkheid](#)

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Stap 7:

Je hebt de mogelijkheid om een bijlage te uploaden (eventueel foto van het aangereden dier,...) en opmerkingen toe te voegen. Dit is niet verplicht.

The screenshot shows the 'Melding schade' form at Step 4: 'Bijlagen en opmerkingen'. The page header includes 'Vlaanderen' and 'AGENTSCHAP NATUUR & BOS'. A progress bar at the top indicates the current step. The main content area contains a 'Bijlagen' section with a dashed box and a 'Bijlage toevoegen' button, and an 'Opmerkingen' section with a text input field labeled 'omschrijf'. A 'Volgende stap' button is located at the bottom right.

Stap 8:

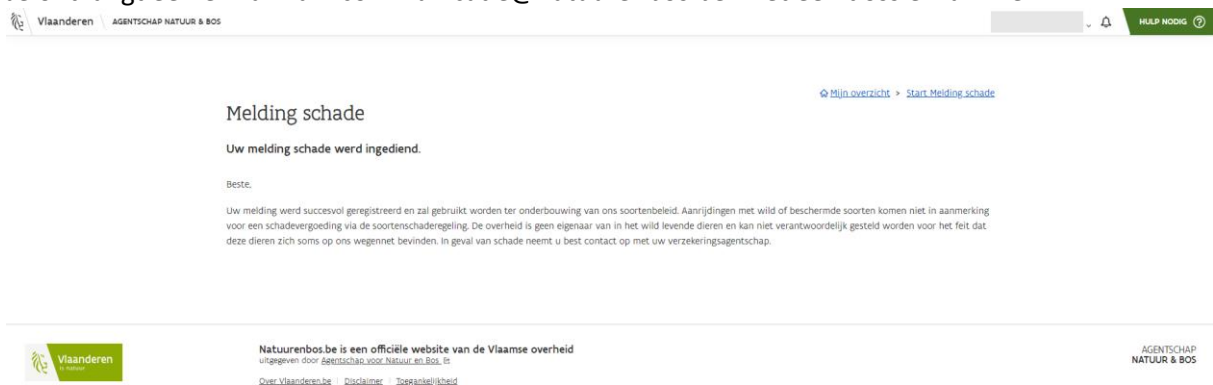
Ondertekening. Klik de checkbox aan zoals aangeduid op onderstaande screenshot.

The screenshot shows the 'Melding schade' form at Step 5: 'Ondertekening'. The page header is the same as in Step 4. The progress bar shows the current step. The main content area features the 'Indienen melding schade' section, which includes a paragraph explaining the submission process and a checkbox labeled 'Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier naar waarheid zijn ingevuld.' The checkbox is checked. A 'Melding Indienen' button is positioned at the bottom right.

Stap 9:

De melding werd doorgestuurd.

Je ontvangt een e-mail van 'communicatie@natuurenbos.be' met een dossiernummer.

The screenshot shows the 'Melding schade' page on the website. At the top left, there is a logo for 'Vlaanderen' and 'AGENTSCHAP NATUUR & BOS'. On the right, there is a search bar and a 'HULP MOOD' button. The main heading is 'Melding schade', with a breadcrumb trail: 'Mijn overzicht > Start Melding schade'. Below the heading, it says 'Uw melding schade werd ingediend.' followed by 'Beste,'. A paragraph explains that the report was successfully registered and will be used for species management. It notes that damage to protected species is not eligible for compensation through the species damage regulation, as the government is not the owner of wild animals and is not liable for damage caused by them. In case of damage, users are advised to contact their insurance company.

Vlaanderen AGENTSCHAP NATUUR & BOS

Melding schade

[Mijn overzicht](#) > [Start Melding schade](#)

Uw melding schade werd ingediend.

Beste,

Uw melding werd succesvol geregistreerd en zal gebruikt worden ter onderbouwing van ons soortenbeleid. Aanrijdingen met wild of beschermde soorten komen niet in aanmerking voor een schadevergoeding via de soortenschaderegeling. De overheid is geen eigenaar van in het wild levende dieren en kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor het feit dat deze dieren zich soms op ons wegennet bevinden. In geval van schade neemt u best contact op met uw verzekeringsagentschap.

Vlaanderen

Natuurenbos.be is een officiële website van de Vlaamse overheid
uitgegeven door [agentschap.voor.natuur.en.bos.be](#)

[Over Vlaanderen.be](#) | [Disclaimer](#) | [Toegankelijkheid](#)

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS